H: 1, 8-9, 12. sz.

4/ET

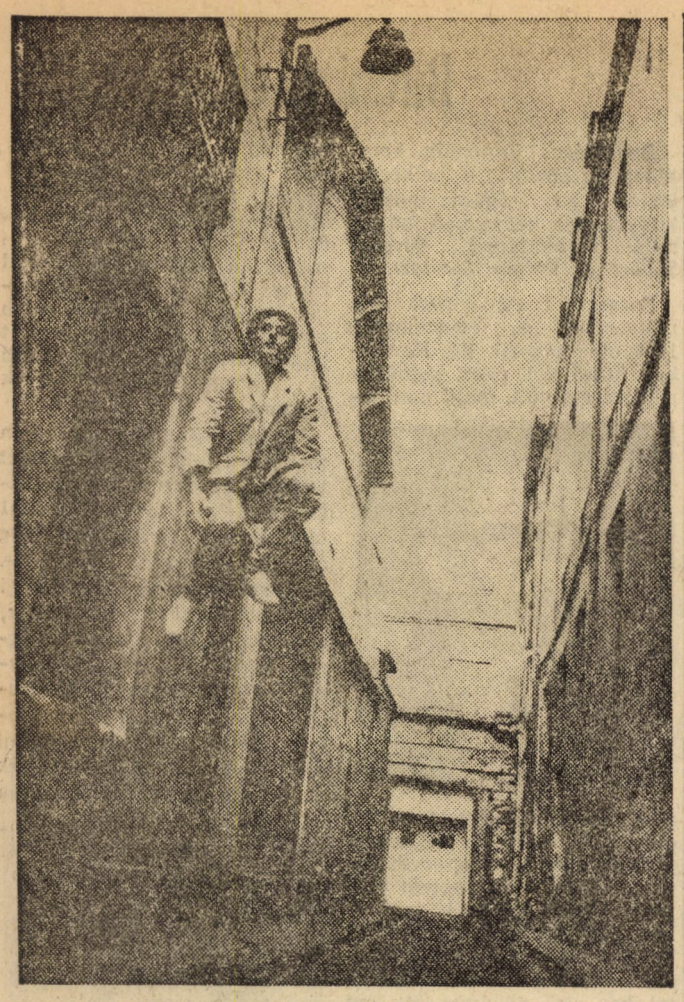

Szállok rendelkezésedre

KÖZGAZDÁSZ

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

XXVIII. ÉVFOLYAM, 2. SZÁM — ÁRA: 1,80 Ft — 1986. JANUÁR 30.

Spanyol kapcsolat

Alig száradt még meg a tinta azon a szerződésen, amit egyetemünk az Alcala de Henares-i egyetemmel kötött. Spanyol—magyar viszonylatban ez az első olyan megállapodás, amit egyetemek kötnek egymással.

— *Milyen előzmények után került erre sor? Volt-e szerepe a nemrégiben itt rendezett spanyol—magyar közgazdasági vitának?* — kérdeztem *Kollár Zoltánt*, a kapcsolatok egyik magyar gazdáját.

— Aligha annak a kétoldalú vitának a következménye ez a kapcsolatfelvétel, bár közvetett hatása valószínűleg volt. Spanyolországban komoly érdeklődés van a magyar közgazdaságtudomány iránt, ezt a mostani szerződés is jelzi. A kapcsolatot a spanyolok kezdeményezték, őszszel itt járt a rektoruk, és egyik rektorhelyettesük, s akkor tettek konkrét javaslatokat. Egyetemünk kész volt az együttműködésre, ennek eredménye ez a szerződés.

— *Lapozzunk bele, ha lehet!*

— A két egyetem oktatási, kutatási együttműködésben állapodik meg, elsődlegesen az alábbi témákban: politikai gazdaságtan és pénzügyek, gazdaságpolitika, országos és területi tervezés, nemzetközi gazdaságtan és gazdasági fejlődés, agrárgazdaságtan, szociológia, gazdaságtörténet, vállalatszervezet és irányítás, statisztika, ökonometria és gazdaságban alkalmazott módszerek, informatika, iparszervezés és technológia, idegennyelvi laboratóriumok, központi könyvtárak. Az együttműködés tehát főként háromféleképpen valósul meg: az egyetemek tanszékei és kutatói közti közös kutatások útján, vendégtanárok kölcsönös cseréje útján, valamint diákok közti különféle tevékenységek megszervezésével, mint például diákcsoportok kölcsönös látogatásai, diákszemináriumok, pályázatok, publikációk és zenei, folklóregyüttesek, sportcsapatok cseréje stb. A két fél kötelezi magát arra, hogy publikálja a közösen végzett kutatások eredményeit tartalmazó tudományos munkákat. Biztosítják a pulikációk folyamatos cseréjét, tájékoztatják egymást munkáikról, információt cserélnek az oktatási programokról, követelményrendszerről stb. Mindkét fél kötelezi magát, hogy kölcsönösen, előzetesen tájékoztatják

(Folytatás a 3. oldalon.)

A két egyetem történetében először

MKKE–BME tenisztalálkozó 6:3

A Budapesti Műszaki Egyetem és a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem kapcsolatai időben messzire visszanyúlnak és meglehetősen sajátosak. Ismert, hogy a második világháború előtt a még József Nádor Műszaki Egyetemen Közgazdaságtudományi Kar működött, és annyi mindennek kellett megtörténnie ahhoz, hogy ez Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem néven a Duna másik partján újjászülessen.

Ez az indulás aztán végig rányomta bélyegét a két egyetem kapcsolatára és arányaira. *Az MKKE méreteiben és lehetőségeiben egyaránt mindvégig messze alulmaradt a nagy hagyományokkal rendelkező Műszaki Egyetemmel szemben.*

Mindez fokozottan érvényes a sportlétesítmények és sportolási lehetőségek terén. A Közgazdasági Egyetem itt minden bizonnyal az *egyetemek közötti negatív országos csúcsot tartja*, de valószínűleg egész Európában nehezen találnánk egy olyan másik egyetemet, mely ilyen szegényes lehetőséget biztosít hallgatóinak és tanárainak a sportolásra.

Most közelről volt alkalmunk az összehasonlításra. December 27—28-án ugyanis *a két egyetem történetében először, tanárokból álló válogatott csapatok teniszmérkőzésére került sor.*

Ismert, hogy *a BME hatalmas sportteleppel rendelkezik*, ahol annyi más sportolási lehetőség mellett *tíz teniszpálya áll a hallgatók és tanárok rendelkezésére.* Élnek is ezzel a lehetőséggel, mert ezeken a pályákon *több mint hétszázan teniszeznek szervezett formában.* A tanároknak három olyan csapata is van, mely indul a különböző bajnokságokban. Az is ismert, hogy az *egyetemük OB I-es csapattal is rendelkezik.*

Ezzel szemben *a szervezett teniszélet az MKKE-n alig néhány éves múltra tekinthet vissza.* Néhány lelkes, fiatal tanár, minden anyagi és létesítménybeli támogatás nélkül szakosztályt szervezett a tanárok részére és elindultak a Budapest-bajnokság IV., ill. III. osztályában. *Ha nem is példa nélküli, de azt a ritkán előforduló esetet képviseltük, amikor egy teniszcsapat pálya nélkül nevez be egy bajnokságra. Ennek ellenére csapatunk a Budapest-bajnokság III. osztályában biztosan tartja a helyét a középmezőnyben.*

Senkinek sem kell a teniszversenyek világában tájékozottnak lennie ahhoz, hogy felmérje a két egyetem lehetőségei között a különbséget.

Ami az MKKE tenisszel kapcsolatos létesítményeit illeti, elmondhatjuk, hogy *több mint tízéves vita után pár évvel ezelőtt végre felfestettünk egy teniszpályát a Varga J. kollégium tornatermében.* A testnevelési tanszék mellénk állt. *Zsadányi és Katona tanár urak még a festésben is részt vettek. Tóthné tanárnő pedig készségesen és türelmesen keres helyet nekünk a tornaterem zsúfolt programjában.* Így ma már az egyetlen pálya nyújtotta lehetőséghez képest élénk teniszélet folyik. Különösen így van ez a vizsgaidőszak idején, amikor a tornaterem felszabadul a tanszéki testnevelési órák terhelése alól.

Ilyen előzmények és hosszú előkészítés után került sor *az MKKE és a BME tanárainak válogatott csapattalálkozójára.* A csapatok összeállításánál mindkét oldalon kizárólag *csak az egyetemek tanárai jöhettek számításba.*

(Folytatás a 7. oldalon)

Február 1-jén megkezdődik az átköltözés

Több szoba a tanszékeknek

Több szobát kaphatnak a költözés után a tanszékek, mint ahogy azt egy hónappal ezelőtti cikkünkben jeleztük. *Dobrovits Iván* rekonstrukciós rektorhelyettes elmondta, hogy *az építkezés második ütemtervét is két részre osztották*, így előreláthatóan *1987. nyaráig* még az egyetem rendelkezésére áll majd, azaz *nem lesz munkaterület az épület déli szárnyának Sóház utcai oldala az első emeleten, a tejcsoházig terjedő szakasz pedig a második és harmadik emeleten.* Az így nyert helyiségekben helyezik el a KISZ-bizottságot, az AIESEC-et, a Közművelődési titkárságot és szerkesztőségünket is. *Egyes szemináriumi termek is használatban maradnak. Amit ide telepítenek, az északi szárnyon többletként jelentkezik, így válik lehetségessé, hogy a tanszékek a korábban ígért 2-3 helyiség helyett többet is kaphassanak.*

A költözködést már csak a hiánypótlások és egyes, a bútorokkal kapcsolatban *felmerülő problémák akadályozzák.* Remélhetőleg ezek január végéig megoldódnak, és akkor *február elsejétől folyamatosan megkezdődhet az átköltözés. A változások az oktatás folyamatosságát nem fogják zavarni.* A költözés menetét és az elhelyezéseket ismertető *alaprajzokat a földszinti rektori hirdetőtáblán tájékozódás céljára kifüggesztik.*

Az új menza üzemeltetéséről folynak a tárgyalások — fejezte be tájékoztatóját Dobrovits Iván rektorhelyettes, aki ismételten felhívta a figyelmet az új épületrészek állagának fokozott megóvására.

M. M.

Táborok

A Rajk László Szakkollégium szokásos téli táborát idén január 27-től február 1-ig tartja Miskolcon, a Csanyik-völgyi KISZ-táborban (tehát nem Vépen, mint azt korábban tervezték). A táborban ismét külön kurzusok indulnak az elsőévesek számára szervezetelmélet, számítástechnika, szociálpszichológia, gazdaságtörténet, szociológia-politológia és a hiány témakörökben. A felsőévesek antropológia, politológia, gazdaságpolitika, humánökonómia, falukutatás és ugyancsak a hiányt feldolgozó kurzusok között választhatnak. A táborba mindenkit szeretettel várnak a szakkolégisták.

Az elsős évfolyamvezetőség január 31. és február 2. között Tatán rendezi meg táborát, ahol elsősorban az elsősöket foglalkoztató problémákat, tapasztalatokat vitatják majd meg. Találkozás január 31-én 15.15-kor a Keleti-pályaudvar pénztárainál (a jegyeket Tóvároskertig kell megváltani).

Az egyetemi KISZ-bizottság február 7. és 9. között Győrben háromnapos kibővített KISZ-bizottsági ülést tart, amelyen megvitatják az egyetemi ifjúsági mozgalom és KISZ-szervezet átfogó megújításának, valamint a KISZ-kongresszusra való felkészülésnek a feladatait.

Angol nyelvű előadás-sorozat

Denis Meadows professzor, a Dartmouth College világhírű oktatója, a *Növekedés korlátai* című könyv szerzője 1986. január 3 és március 7 között Magyarországon tartózkodik, mint az egyetemünkön részképzést folytató amerikai diákcsoport vezetője.

Örömmel vállalkozott arra, hogy gazdag tudományos tapasztalatait egyetemünk oktatóival is megismertesse. Megállapodásunk szerint érdeklődőbb oktatóink és hallgatóink számára angol nyelven előadás-sorozatot tart

„MICROCOMPUTER SIMULATION AND GAMING TECHNIQUES"

címmel.

Az előadás-sorozat január 13-tól március 5-ig tart: hetente három foglalkozásra kerül sor. Hétfőn és szerdán 10.45—12.15 óráig előadás, minden hétfőn délután 13.30—16.30 óráig pedig számítógépes gyakorlat a program.

A foglalkozás helye: a Zsil utcai épület 159. számú terme.

Meadows professzor előadás-sorozata kiváló lehetőség a szakmai ismeretek bővítésére, valamint nyelvgyakorlásra egyaránt. Számítunk arra, hogy fiatal oktatóink, és különösen azok, akik a közeljövőben amerikai tanulmányútra pályáznak, teljes létszámban részt vesznek a foglalkozásokon.

Vizsga után, előtt...

Január 27-e már igencsak a vizsgaidőszak vége. Ekkor, hétfő kora délután indultam el megkérdezni néhány diákot, hogyan zárta az elmúlt félévet. Mint kiderült, jó néhányan még a héten is javában vizsgáznak. A harmadéves, agrár szakos fiút egy harmadik emeleti padról hívtam be a szerkesztőségbe egy teára. Öltönyéből és a kezében szorongatott könyvből látszott, hogy vizsga előtt áll.

— Elmtöriből megyek, ez lesz az utolsó vizsgám. Ez volt az a vizsgaidőszak, ahol egy kedvencem sem volt a tárgyak között, ez meg is látszik az eredményeken, mert a népgazdaság tervezés kivételével gyengén szerepeltem. Az ötösöket a szaktárgyakból szereztem, amelyekből gyakorlati jegy volt. Melyik volt a legnehezebb vizsga? Talán az elmtöri, már csak azért is, mert még előtte állok. A joggal sokat szenvedtem, nem azért, mert a legnehezebb tárgy, hanem mert január másodikára tettem a vizsgát. Egy uv-t is összeszedtem, számvitelből. Az írásbelin én is, mint mindenki, puskáztam, de csak elégséges lett, a szóbelin pedig joggal kaptam egyest. Az utóvizsgára már mindent tudtam, s végül is hármast értem el.

Közben felforrt a teavíz. Amíg hűlt, csocsóztunk egyet. A győzelem és a tea után panaszkodva indult vizsgázni: „Úgy érzem, minden teljesen kiment a fejemből!" Egy óra múlva mosolygós arccal jött ki a teremből: „— Hármas! Túl vagyok rajta!"

A könyvtárban nem volt meglepő, hogy csak vizsgára készülő embereket találtam. A harmadéves, tervgazdos fiúval a „konzultációs övezetben" ültünk le beszélgetni.

— Az eddigiek közül ez volt a legnehezebb vizsgaidőszak. Talán elég, ha annyit mondok, hogy szinte mindenkinek van még 30-ára is vizsgája — nekem is. Vannak, akiknek túl nehéznek bizonyult a szak, öten-hatan előreláthatólag vagy kimaradnak, vagy más szakra mennek át. El ne kiabáljam, uv-m eddig nem volt. Talán a matematikai közgazdaságtan vizsgám volt a legnehezebb, ahol az oldalszám nem sok, viszont annál tartalmasabb az anyag. A vizsgáim elég sűrűre sikerültek, mert a vizsgaidőpontok kialakításának rendje miatt (a tanárok 2-3 időpontot kérnek, ezeket a csoport megszavazza, s ezután állítjuk össze a saját tervünket) nekem például december 30-a és január 10-e között nem volt vizsgám. Az évközi magas óraszámok és egyéb elfoglaltságaim miatt a szorgalmi időszakban nem sok időm jut tanulásra, ezért a 2-3 napos készülések néha kevésnek bizonyultak, de azért eddig minden sikerült.

Az elsőéves lány a földrajzpolcok előtt ült, körülötte könyvek, jegyzetek.

— Sajnos, még két vizsgám hátravan. A hatodikai emelt matek vizsgám nem sikerült, ebből pénteken megyek, földrajzból pedig nem volt szerencsém — a padomban volt egy becsukott dosszié, s bár nem használtam, kiküldtek a teremből — bosszantó, mert azt a vizsgasort meg is tudtam volna oldani. Egyszóval teljesen kiborultam az első vizsgaidőszakomtól. Nehéznek vártam, de hogy ennyire idegfeszítő lesz, azt nem gondoltam volna. Év közben csak azokból tanultam, amikből folyamatos számonkérés volt. Tapasztalatok? A következő vizsgaidőszakban sokkal inkább a könyvtárban fogok tanulni, mert otthon meglehetősen zavaró körülmény a család. A pg-től és a matektól féltem a legjobban — utóbbiról kiderült, hogy joggal, a pg viszont elég jól sikerült. A többi tárgyat sokkal inkább megtanulhatónak éreztem, mint ezt a kettőt. Most márt nagyon szeretnék túl lenni rajta!

A negyedéves, áruforgalmis lánnyal már másnap délelőtt találkoztam, az elmtöri vizsgáról jött ki éppen. „— Négyes!" — mondta félig hitetlenkedve, félig boldogan a köréje sereglő várakozóknak. „— Négyes, és ezzel vége!".

Zsubori Ervin

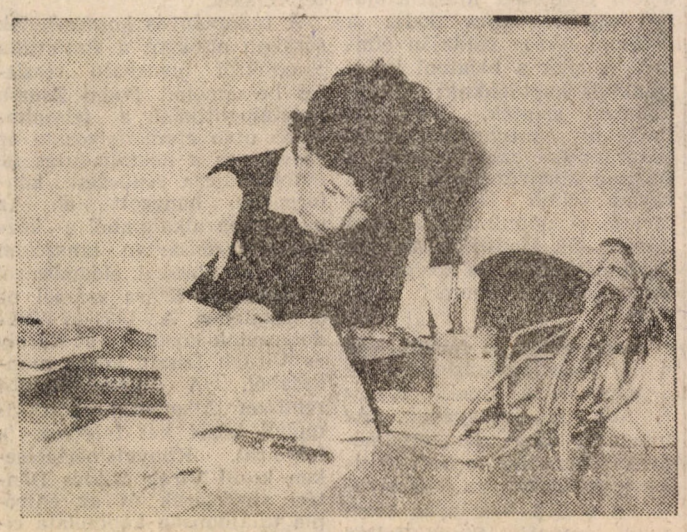

Egy utolsó erőfeszítés Fotó: Nagy Gábor

Minden csillog-villog

Megújulás a fal mögött

Az egyszeri diák, ha átkeveredik valahogyan (szabályosan vagy szabályellenesen) egyetemünk új részébe, akkor úgy érezheti magát, mintha egy másik világba érkezett volna. A falak vakítóan fehérek, a zsibongó tágas, minden csillog-villog — természetesen ahol már nem folynak munkálatok. Ha az előcsarnokba toppanunk, akkor szemünk már most sem tévesztheti el a mélybarna alapon fehér betűs útbaigazító táblákat. Balra új ruhatár, a falakon egyszerű, de szép lámpák, szemben a leépp en be. Szemre is tetszetősek, és ami a fő, kényelmesek is.

Az újjáalakított és természetesen gyönyörű lépcsőn fellépegetünk a harmadikra. Itt, és a második emeleten már az utolsó simításokat végzik a termeken, felszerelik a padsorokat, a tanszéki szobákban a sötétbarna szekrénysorok már benn vannak, nemsokára hozzák a bútorokat is. A falakból vezetékvégek várják katonás rendben a telefonokat, a parkett csillog-villog. A folyosó falainak fehér színe felerősíti a lámpák fényét.

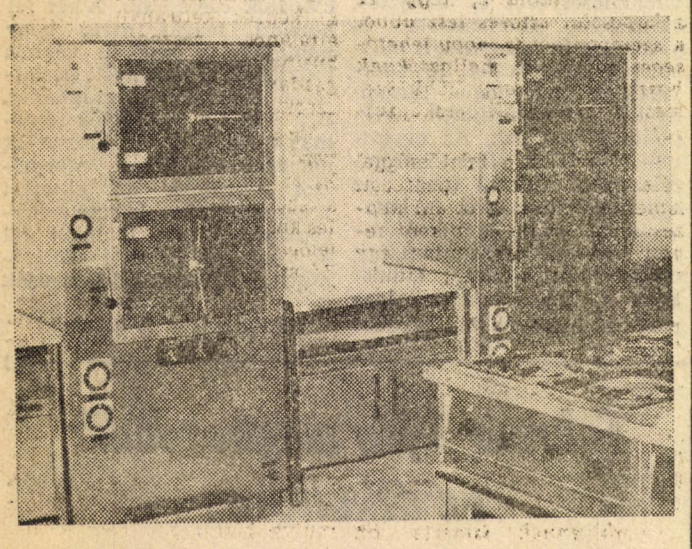

A konyha kész, a többi a szakácson múlik

járat a menzára. Lemegyünk. Egy részén az asztalok és a székek már a helyükön vannak, a többi alkalmatosság még a helyére vár. Már elsőre szembetűnő, hogy mennyivel tágasabb a leendő ebédlő. Vakítóan fehér csempék, itt már tisztaság van. (Éppen most folyik a műszaki átadás-átvétel.) A konyhai részlegben vadonatúj sütő-főzőkavaró és ki tudja még mi-

És hogy egy nagyon fontos dologról se feledjtkezzünk el, megnézünk egy WC-t is. Természetesen itt is minden vadonatúj, és patyolattiszta. Erre a tisztaságra persze mindenütt vigyáznak, ugyanis a kitakarított és kész helyiségeket állandóan kulcsra zárva tartják. A kísérő takarítónéni még egy helyiséget megmutat, az lesz az úgynevezett teakonyha, ahová be lehet jönni

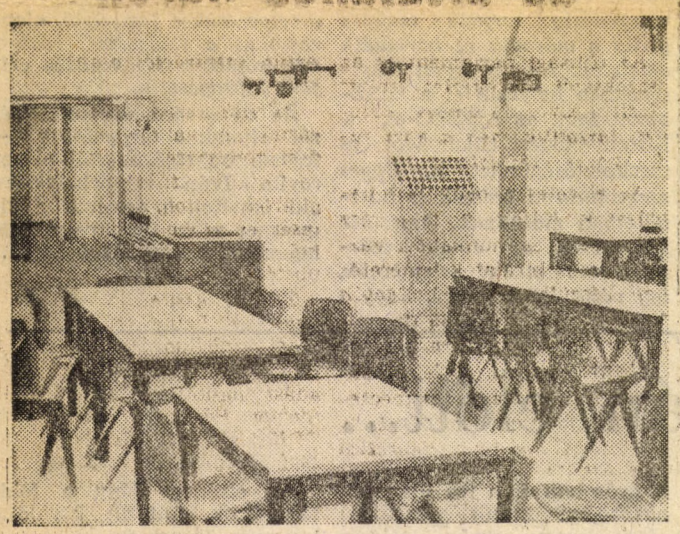

A menza berendezve. Csak a tanszékről hiányoznak még a székek és az asztalok

lyen célt szolgáló berendezések, egy hűtőpult a kiadóhelyek mentén húzódó sor végén, szóval minden új és szép. A székek kényelmesek, a helyiség hangulatos, sőt még különterem is van. (Már csak az ételeknek kell majd követni az új menza színvonalát.)

Visszamegyünk a földszintre és bekukkantunk a két nagyelőadóba. A táblák már a helyükön, a padok fémvázai is, és a székeket most szerelik

a szünetben megfőzni egy-egy kávét vagy teát.

A lengyel munkások jóvoltából nem kell megkerülnünk az egész épületet, átengednek a harmadik emeleten egy rozzant furnérajtón. Így igazán sokkoló a hatás, ahogy a vadonatúj épületből egy rövidke lépéssel visszatérünk a mába, a régi szárnyba. Hát igen, itt még a levegő is más valahogy...

-ng-

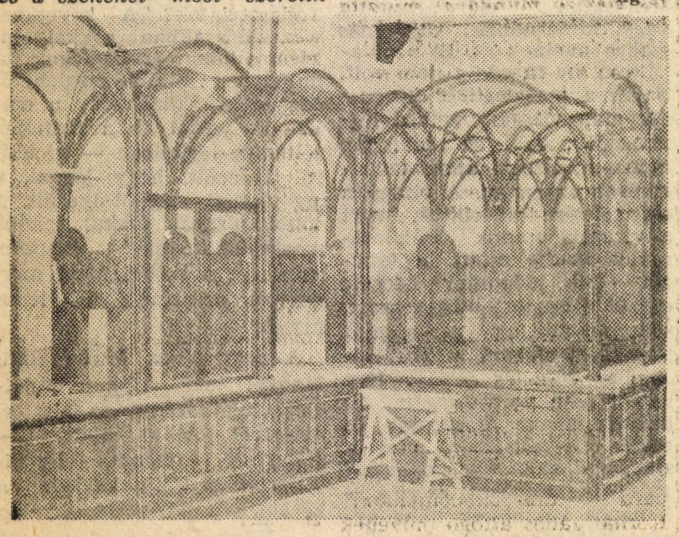

Az új ruhatár

(Fotó: Nagy Gábor)

Képzéskorszerűsítési hírek

Munkában a csúcsbizottság

Az előírt ütemtervnek megfelelően a képzéskorszerűsítési csúcsbizottság egyetértésre jutott a további munkák alapjául szolgáló, az elfogadott koncepciót konkrétabban kibontó keretjellegű dokumentum tartalmában. A még nyitott kérdéseket január 10—12. között egy hosszú bizottsági ülés keretében vitatták meg Visegrádon. Ennek eredményeként kikristályosodtak a továbblépés legfontosabb sarokpontjai, ugyanakkor továbbra is maradtak, és a későbbi munkák során tisztázódnak majd kétségkívül fontos kérdések.

A csúcsbizottság az alábbi kérdésekben jutott tartalmi egyezségre:

— Melyek az intézmény fő képzési céljai, ezen belül is az egyes elágazásokban (egyetemi, illetve üzemgazdász-főiskolai), valamint a modulokban folyó közgazdászképzés céljai?

— Melyek az új képzési rend fő vonásai, a szintekre, elágazásokba való továbblépés kritériumai?

— Melyek azok az alapvető ismeretkörök, amelyeket minden közgazdásznak tanulnia kell? Mi ezen ismeretkörök oktatásának célja és tartalma; hogyan jelenik meg a mai oktatásban? Milyen főbb tárgytípusok kapjanak helyet a kétszintű, elágazásos képzés keretein belül, és milyen súlyaránnyal?

— Az általános törzsanyagban, az egyes elágazásokban és modulokban az egyes ismeretkörök között hogyan oszthatók fel az egyes órakeretek, milyenek az ismeretkörök közötti arányok az elfogadott tárgytípusok szerinti bontásban?

— Mi legyen korszerűsítési munkánk további menete, milyen ütemezést kövessünk? Milyen szakbizottságokat hívjunk életre, mi legyen a szakbizottságok feladata?

Az ülés során elfogadott megállapodások alapján elkészült a tervezett dokumentum is, a korszerűsítési csúcsbizottság első jelentése, amely február elején kerül az egyetem nyilvánossága elé. A csúcsbizottság javasolja, hogy ez a dokumentum legyen kerete a tanszéki, tanszékközi képzéskorszerűsítési munkáknak, illetve, hogy ennek bázisán kezdje meg működését az alábbi ismeretkörökre szerveződő 8 szakbizottság:

1. szakbizottság: a „Közgazdasági elméletek" és a „Makrogazdasági folyamatok, gazdaságpolitikai és irányítás" ismeretkörökre;
2. szakbizottság: a „Vállalatgazdaságtan" és a „Vezetés, szervezés, emberi tényezők" ismeretkörökre;
3. szakbizottság: a „Gazdasági fejlődés időbeli és térbeli összefüggései" ismeretkörre;
4. szakbizottság: a „Gazdasági folyamatok természeti és technikai feltételei" ismeretkörre;
5. szakbizottság: a „Filozófiai és politikatudományi ismeretek" ismeretkörre;
6. szakbizottság: a „Kvantitatív módszertani ismeretek" ismeretkörre;
7. szakbizottság: a tanárképzés szakra;
8. szakbizottság: a nemzetközi kapcsolatok szakra.

A szakbizottságoknak április elejére kell elkészülni feladatukkal. A tervek szerint a részletes tantervi javaslat május hónap során nyerne kialakítást.

B. Gy.

Álmodtam...

Halkan csikordult a főbejárat kapuszárnya. Mögötte a félhomályban méltóságteljes lépcsősor. Óvatosan, a korlát mellett elindulok felfelé. A lépcsőfordulóban, a legsötétebb zugban egy palack üveges fénye csillan. Valahogy nem illik ide. Kik hagyhatták itt? Teljesen mindegy, majd én kidobom.

Ekkor halk gúnykacaj hallatszott, mintha kitalálta volna valaki a gondolatomat. Körülpillantottam. Az épületben teljes csend honolt. Képzelődöm — gondoltam, s az üveg után nyúltam. Ám abban hirtelen fény villant, s keskeny füstoszlop szállt fel belőle.

Vigyázva hátraléptem, de rögtön utána megtorpantam.

— Csak nem ijedek meg, hiszen csodák csak a mesében léteznek — vélekedtem. Ám a valóság megcáfolta ezt, mert egy óriási füstalak vészjóslóan lebegett fölöttem.

— Én a NAGY KÖZGAZ SZELLEM vagyok — dörögte a füsttömeg.

— Miért háborgatsz nyugalmamban?

— Én már itt sem vagyok, nyugodtan visszabújhatsz az üvegedbe — ijedtem meg — igérem, nem foglak zavarni.

— Átok ül rajtam, hogy mindenki menekül előlem? Mikor kelhetek már életre? Ki törődik itt velem? Én az egyetem része vagyok, nélkülem nem létezhet. Vagy mégis? Úgy érzem, nem hiányzok senkinek. De azért reménykedem!... S még valami. Arra kérlek, add át mindenkinek, hogy itt, az épület öreg falai között egy magányos szellem arra vár, hogy életre keltsék.

— Igérem, természetesen átadom, de a rekonstrukció miatt... — próbáltam magyarázkodni, azonban a szellem füstalakja szétfoszlott előttem...

— Nincs is itt semmi! — tapogattam bele a levegőbe, s indultam tovább.

Méghogy NAGY KÖZGAZ SZELLEM! Ilyen nincs, nem létezik... Álmodtam...

—len

Az Egyetemi Szemle cikkei

Az Egyetemi Szemle 1985/4. száma közli Papné Gáspár Lujza cikkét A környezetvédelem gazdasági integrációjának egy lehetséges módja a balatoni térség példáján címmel. A cikk a balatoni kutatásokhoz kapcsolódik: „A különböző szintek, irányítási funkciók mechanizmusának feltárása és azok hatása a Balaton környezetének alakulására című témacsoportba tartozó résztanulmány alapján készült. Dr. Matheika Március Településhálózat és közigazgatási beosztás címmel közöl írást.

Eredmények és feszültségek a női foglalkoztatásban — ez a címe és a témája Koncz Katalin tanulmányának. Az írás az e téren elért eredmények áttekintése mellett az ellentmondásokat, az értékzavarokat, a nők hátrányos helyzetét tárgyalja. Sipos Zoltán a külkereskedelemben zajló kommunikációs ügyletekről írt, Kutsch Zoltán pedig az embargópolitikáról szóló diplomadolgozata alapján készített cikket.

A tudományos konferenciák sorában elsőként a statisztika tanszékről olvasható részletes beszámoló. Bodai Zsuzsa Szociálpolitikánk a felszabadulás után című dolgozata az egyetemen a felszabadulás 40. évfordulójára rendezett konferencián hangzott el. Az ugyanezen alkalomból a közlekedésgazdaságtan tanszéken rendezett ülésszak előadásairól Andrásevits Klára számol be a szemlében. Az 1984-es TDK-dolgozatok közül Szabó Károly és Virágh László közös munkájából, A beszolgáltatási rendszer Magyarországon címűből közöl két fejezetet a folyóirat. Könyvismertetéseken kívül Virág Miklós Döntési struktúrák és az entrópia tulajdonság kapcsolata című írása szerepel még az Egyetemi Szemle 85/4. számában.

Búcsúztató

Bensőséges ünnepség keretében búcsúztatta a belkereskedelem gazdaságtana tanszék kollektívája két nyugdíjba vonuló munkatársát, *Forgács Tibort* és *Polgár Sándort.*

Forgács Tibor ismert személyisége az egyetemnek; 1948 óta dolgozik itt. Kezdetben külső pol. gazd. szemináriumvezető volt, majd mint in-

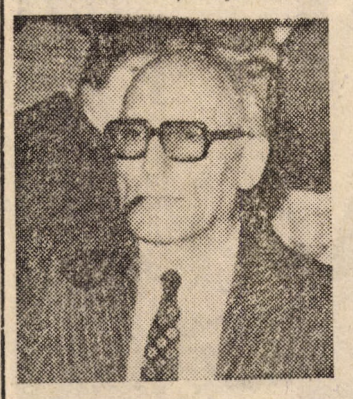

tézeti tanár oktatott. 1950-ben őt bízták meg az egyetemi pártbizottság megszervezésével, s ő lett az egyetem első párttitkára. 1952-től rektorhelyettesként dolgozott Nagy Tamás mellett. A karok megszervezése után a kereskedelmi kar első dékánja lett, ezt funkciót később ismét betöltötte. Kezdettől fogva gyakorlatilag Forgács Tibor vezette a belkereskedelmi tanszéket, amelyet ő szervezett meg. Az ötvenes évek végétől hivatalosan is a tanszék vezetője volt, 1981-ig. Igen változatos párt- és társadalmi munkát végzett. Volt kerületi párt vbtag, alapító tagja az MSZBT-nek, a TIT-nek, a Közgazdasági Társaságnak, a Munkásőrségnek, miközben az egyetemi pártbizottságnak több mint 25 éven át volt tagja. Szakmai és társadalmi munkájáért sok magas kitüntetést kapott, köztük a Szocialista Magyarországért Érdemrendet, a Vörös Csillag Érdemrendet, a Munka Érdemrend bronz, ezüst és arany fokozatát. Szakmai munkáját több szakkönyv, egyetemi jegyzet jelzi. Előbb kandidátus, majd a közgazdaságtudományok doktora.

Polgár Sándor 1950-ben meghívott előadóként kezdett tanítani az egyetemen. A belkereskedelmi tanszékre 1951 októberében került. Egy évig az esti tagozatot vezetette. Volt szakszervezeti vezetőségi tag, alapszervezeti párttitkár, pártbizalmi. A Munkásőrségnek 1957 óta tagja, tevékenységéért számos kitüntetést kapott. Szakmai munkáját többek között belkereskedelmi miniszteri dicsérettel ismerték el. Polgár Sándor tulajdonosa

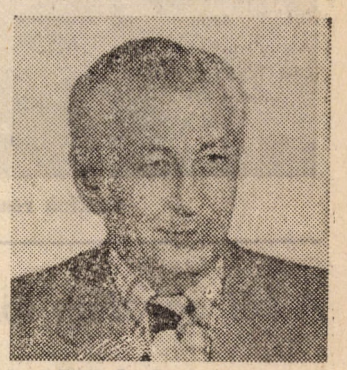

az egyetemi Emlékplakettnek, és a felsőoktatás kiváló dolgozója.

Sem Forgács Tibor, sem Polgár Sándor nem válik meg a tanszéktől, mindketten tovább végzik korábbi munkájukat részfoglalkozású nyugdíjasként.

Pályázati felhívás

Kalmár László-díjra!

Kalmár László akadémikus (1905—1976) özvegye alapítványt létesített a számítástudomány és számítástechnika területén dolgozó fiatalok munkásságának elismerése és ösztönzése céljából. Az alapítvány értelmében a következő pályázat kerül évenként meghirdetésre:

Pályázni lehet a számítástudomány és számítástechnika területén elért elméleti eredményről, vagy a számítástudomány és számítástechnika magas szintű, elméleti jelentőségű alkalmazásáról írott dolgozattal, illetőleg szakfolyóiratban megjelent, vagy közlésre elfogadott cikk(ekk)el.

Pályázhatnak a hazai egyetemeken dolgozó, a pályázat évében (1986) 5 évnél nem régebbi diplomával rendelkező, 32. életévüket még be nem töltött oktatók és kutatók, továbbá az egyetemek V. éves hallgatói.

A beérkezett pályázatokat a József Attila Tudományegyetem rektora által felkért, tudományos minősítéssel rendelkező egyetemi dolgozókból álló 3 tagú bizottság bírálja el.

A díjnyertesek részére oklevél és évi 9 ezer forint pályadíj kerül kiosztásra. A pályázatot elbíráló bizottság belátása szerint dönt abban a kérdésben, hogy a díjazásra rendelkezésre álló összegből egy vagy több pályázó részesüljön. Egy pályázó azonban 2 ezer forintnál kisebb összeggel nem jutalmazható.

Megfelelő színvonalú pályamű(vek) hiányában a bizottság az adott évben rendelkezésre álló összeget, vagy annak egy részét a következő évre átviheti.

A pályadíjak átadására hatodik alkalommal 1986 márciusában — Kalmár László születésnapja alkalmából — kerül sor.

A beküldési határidő 1986. február 20. A pályaműveket kérjük 2 példányban a József Attila Tudományegyetem Rektori Hivatala címére elküldeni (Szeged, 6720, Dugonics tér 13.).

Csákány Béla,
a József Attila Tudományegyetem rektora

Egészségünkre!

Hétfőn, tizenharmadikán valamiféle megmagyarázhatatlan megkönnyebbülés vett rajtam erőt. Kicsit megbotránkoztatónak tűnik, de — mint később kiderült — ez az éppen életbe lépett új áraknak volt köszönhető. Azonban ezt én akkor még csak nem is sejtettem. Első meglepetésemben az okot az aznap sikeresen letett filozófia szigorlatban véltem felfedezni. Ebben a hitben is éltem egészen csütörtökig. Akkor ugyanis kezembe került a HVG legfrissebb száma, és elkezdtem lapozgatni.

A fogyasztói árrendezésekkel foglalkozó oldalt olvasgatva azonban feltűnt egy bekezdés, mégpedig az indoklásból. Arról volt ugyanis szó, hogy a déligyümölcsök árait azért emelték fel, mert a Délkernek vesztesége származott ezek forgalmazásából. (Illetve főleg a kubai gyümölcsökéből.) Ezt a veszteséget akarta úgy kompenzálni a vállalat, hogy áremelést kért. Azonban, mint ahogy megtudhattam a cikkből, nem azokra az árukra, amiknek végül megemelték az árát, hanem csak a citromra. Ebből ugyanis a Délker — állításuk szerint — fedezni tudta volna a veszteséget.

Ám felsőbb helyen ellenkezőleg döntöttek. Mint tudjuk, végül csak a citrom ára maradt ugyanannyi. Mindez pedig nem mást szolgált, mint az egészségünket. Mit mondjak, kicsit meghatódtam, hogy még ilyenkor is az egészségvédelem a legfontosabb szempont. A kezdeti meghatódottságot követően felülkerekedett bennem a közgazdasági szemlélet. Átszaladtam tehát a könyvtárba, és fellapoztam a „legfrissebb", 1984-es statisztikai évkönyveket. Ebből kiderül, hogy 1984-ben citromból 19 914 tonnát hoztunk be 303,9 millió forint értékben, míg a többi déligyümölcsből (narancs, mandarin, grapefruit és banán) összesen 61 383 tonnát, 957,8 milliós értékben. Azt hiszem, az arányok azóta sem változtak lényegesen. Namármost, ha ezekkel a mennyiségekkel számolunk, akkor így a megvalósult áremelés esetén (átlag 3 Ft) 184 millióval fizet többet a vásárló. Ennek az összegnek az eléréséhez a citrom árát kb. 9 forinttal kellett volna megemelni, ennyi pedig biztosan nem volt tervben. Így hát egészségügyi okokból (is) maradt a citrom ára. Igaz ami igaz, ez is déligyümölcs, sok is benne a vitamin, csak savanyúbb valamicskét mint a többi...

— ng —

Az egyetemi tanács újonnan megválasztott tagjai

Általános kar:
Varsányiné Szabó Mária (tud. szoc. tanszék), Palánkai Tibor (vil. gazd. tanszék), Bácskai Tamás (pénzügy tsz.), Forgó Ferenc (agrár tanszék), Szabó Katalin (pg. tanszék), Zalai Ernő (NTI).

Ipar kar:
Kovács Ferenc (közlekedés tanszék).

Kereskedelmi kar:
Kulcsár Dezső (gazdaságföldrajz tanszék), Selmeczi Lajos (belker. tanszék), Ódor László és Magyar Miklós (mindkettőn Nyelvi Intézet).

Központi könyvtár:
Zengővári Mária.

KISZ-bizottság: Gáspár Tamás (tervgazd. III. évf.), Horváth Barnabás (pénzügy III. évf.).

Első TDK

Az agrárközgazdasági szakon 1985. december 13-án került megrendezésre az első TDK-konferencia. *Kilenc dolgozat került bemutatásra, valamennyit harmad évfolyamos hallgató készítette.* Az önálló szereplés, illetve a kölcsönös eszmecsere jól segítette a tavaszi TDK-konferenciára való felkészülést. Az érdeklődés — a vizsgaidőszak közelsége miatt — sajnos szerény volt.

A témák között szerepelt kisállattenyésztésünk helyzete, a kukorica, illetve a tömegtakarmány-termelés kérdésköre. A klasszikus állattenyésztési ágazatok (szarvasmarha, sertés, baromfi) mellett a hallgatóság előadást hallgatott meg a dísznövény-, a gyógynövénytermesztés, illetve a halgazdálkodás eredményéről, és gondjairól.

Jutalomban részesültek: *Kiss Judit* (500 Ft), *Gerlaki Zoltán* (400 Ft), *Keller Piroska* (500 Ft), *Pásztrai Ilona* (500 Ft) és *Szabó Erika* (500 Ft).

Forgács Csaba

TDK

Az ipargazdaságtan tanszékre beadott TDK-dolgozatok vitája 1986. február 11-én délután kettőkor lesz a tanszéken. További tájékoztatás is a tanszéken.

Nívódíj

Az egyetemi lapok közül 1985-ben is a Közgazdász nyerte el a Hírlapkiadó Vállalat pályázatán a nívódíjat. Szerkesztőségünk decemberben a magyar sajtó napján vette át az oklevelet és a pénzjutalmat.

(Folytatás az 1. oldalról.)

egymást szélesebb körű egyetemi rendezvényeikről, mint például tudományos kongresszusok és kollokviumok, különleges kurzusok, nyári egyetemek, kulturális és sportesemények, és egymás részvételéhez kölcsönös kedvezményeket nyújtanak. A két fél kinyilvánítja fogadási készségét a másik ország nyelvi lektora iránt, a Magyarország és Spanyolország között aláírt kulturális együttműködési egyezmény értelmében.

— *Beszéljünk először az oktatók lehetőségeiről! Egyáltalán: hány közgázos oktató jöhet szóba? Hányan tudnak itt spanyolul?*

— Meglehetősen korlátozott azok száma, akik spanyolul, mondjuk előadást tudnak tartani...

— *Mégis, hányan lehetnek?*

— Talán tízen sincsenek, ha pedig a konzultációs, az irodalomfeldolgozó szintet is nézzük, további mintegy tíz oktató említhető. A szerződés azonban nem teszi kizárólagos nyelvvé a spanyolt; német és angol közvetítéssel pedig már sok oktató szóba jöhet. Az egyetem pályázatot hirdet meg a kiutazási lehetőség elnyerésére. E pályázat után minden bizonnyal pontosabb számot tudunk mondani az érdeklődők köréről.

— *Úgy látom, a szöveg évenként két tizenöt napos, és egy harmincnapos oktatói cserelátogatást tartalmaz. Ki fizeti ennek költségeit?*

— Az utazását a küldő fél, a tartózkodását mindig a fogadó. Az érintett oktatók tiszteletdíjat kapnak, ebből megfelelő életkörülményeket tudnak biztosítani maguknak, de ennél többre aligha telik majd. Az idejövő spanyol kollégák egy hónapra nyolcezer forintot, két hétre a felét kapják majd.

Spanyol kapcsolat

— *Van-e hozzám hasonlóan önben is hiányérzet amiatt, hogy a hallgatókra vonatkozó részek ehhez képest elég homályosak és általánosak? Bizonyára ön is ismeri azokat a véleményeket, amik kifogásolják az amerikai szerződésekben, hogy onnan érkeznek hallgatók is, méghozzá szép számban és hosszú időre, innen azonban még egyetlen hallgató sem mehetett USA-beli részképzésre, tőlünk kizárólag oktatók utaznak. Vajon Spanyolországgal is ugyanez lesz a helyzet?*

— A diákcsere

még valóban kialakulatlan kérdés, de hangsúlyozom: a konkrétumok kidolgozása most kezdődik. A hallgatók utazásaival kapcsolatban a nehézségek oka részben az, hogy a két ország közti kulturális egyezmény sem foglalkozik a diákcsere témájával.

— *Következik-e a kérdés rendezetlenségéből, hogy a hallgatók jó eséllyel fordulhatnak önhöz az utazásaikra vonatkozó javaslataikkal?*

— Természetesen. Azzal a felelősséggel azonban, hogy az egyetemet nem tévesztik össze egy utazási irodával. Egyelőre azt is tisztázni kell, hogy mi a maszek turizmus, és mi az egyetemi gondozású diákcsere. Ebben — de természetesen nemcsak ebben — számítunk a Művelődési Minisztérium és a magyar külképviselet segítségére is. Annyi azonban biztos, hogy csak a spanyolok számára is elfogadható javaslatokkal léphetünk előre.

— *Ez természetes, de talán a diákcserék terén lehetne a magyar fél a kezdeményező, ha már az egész kapcsolatfelvételt úgyis a spanyolok kezdték.*

— Igen, ez lehetséges. A diákcseréknek azonban az anyagi feltételeit is elő kell teremtenünk.

— *Csak anyagi korlátok vannak, vagy mások, például ideológiaiak is?*

— Az Alcala de Henares-i egyetem szocialista vezetésű, ez azonban az ottani szokások értelmében nem zárja ki a sokszínűséget, s ez nyilván a képzésben is megjelenik. De ez nem okoz nekünk gondot, ilyen akadályt vagy ebből fakadó nehézséget nem látok.

— *Előfordulhat-e, hogy ez a kapcsolat áttörés lesz abból a szempontból is, hogy lehetőséget nyújt a hallgatóknak hosszú, egy- vagy több szemeszteres külföldi részképzésre?*

— Hogy erre felelősséggel válaszolni tudjak, pontosan ismernem kéne az ottani képzést, hogy tudjam, miként lehetne például beszámítani egy ottani félévet a mi képzésünkbe, s ez csak egy a sok tisztázandó részlet közül. Elképzelhetőnek tartok ilyen lehetőséget, de ennél pontosabb választ nem tudok adni. Az biztos, hogy a mi képzéskorszerűsítésünk tartalmi szempontból minden eddiginél nagyobb lehetőségeket nyit ebbe az irányba is.

— *Milyennek ismerte ön meg „spanyol kapcsolatunkat"? Vonzó lehetőség ez, amiért érdemes komoly versenyre kelni?*

— Lendületben levő, felfutó egyetem, nyitásra kész. Nem mi vagyunk az egyetlenek, akikkel kapcsolatot keresnek. Alcala de Henares Cervantes szülővárosa, Madridtól harminc kilométerre van. Először 1508-ban alapították ott egyetemet, majd a Complutense egyetem Madridba költözött, s Alcala de Henares-ben 1975—76-ban nyitották meg újra az egyetemet, a madridi fiókintézményeként. Ez a viszony 1978-ig tartott, akkor az egyetem önálló lett. Jelenleg filozófiai-bölcsész (ezen belül külön szakirányként történelmi, földrajzi), jogi, természettudományi, gyógyszerészeti és orvostudományi, valamint közgazdasági kara van. Néhány fakultás középkori épületekben működik, de a városka szélén kétszáz hektárnyi területen bővül a campus. A közgazdasági képzés kétirányú: részben általános, részben vállalati business-school jellegű. Közgazdaságtudományt körülbelül ezerkétszáz hallgató tanul.

Ez a szerződés valóban kedvező lehetőséget teremt, jó keret az együttműködésre, bár a szöveg a kölcsönösen széles körű érdeklődésnek megfelelően általánosan fogalmaz. Záradékában szerepel, hogy hattagú közös bizottság dolgozik majd a benne foglalt lehetőségek pontosításán, megvalósításán. Alig pár napja jöttünk haza, ezek még előttünk állnak, ez a bizottság még meg sem alakult. Az első konkrét lépések most kezdődhetnek. Az egyetem számára ez az első híradás. Két hónap múlva biztos sok részlet látszik majd, és várakozásom szerint az 1986—87-es tanévben már eredményeink is lesznek.

M. G.

A „csődszakértő"

Dr. Veress József február elsejétől egyetemünk vállalatgazdasági kutatócsoportjának docense.

Dr. Veress József 1971-ben végzett egyetemünk ipar szakán. A pécsi Janus Pannonius Tudományegyetem Közgazdaság-tudományi Karán a kar megalakulása óta, 1971 szeptemberétől dolgozik. 1981-től, docens és mint dékánhelyettes is tevékenykedik.

— *A vállalati gazdaságtan tanszék munkatársaként egyebek között a gazdasági mechanizmusokról is tartasz előadásokat, illetve szemináriumot. Ezzel a témával foglalkozik kandidátusi értekezésed is, amelyben kifejtesz egy, a megszokottól eltérő tipológiát.*

— Még az egyetemen a matematika tanszéken voltam demonstrátor, abból is doktoráltam. Az új mechanizmus 1972-es megtörésekor világossá vált, hogy a matematikai módszerek háttérbe szorulnak, amíg nem lesz valódi érdekkonfrontáció. Elkezdtem a gazdasági mechanizmusokkal foglalkozni.

A szocialista közgazdaságtan sokáig eléggé általánosan elfogadta a gazdasági rendszerek két típusba sorolását — a direkt és indirekt típusokról van szó. Eszerint az európai szocialista országokban a hetvenes években Magyarország és Jugoszlávia kivételével a gazdálkodó szervezetek a direkt rendszer keretei között dolgoztak. Ezt a klasszifikálódott felosztást azonban több tényező is „diverzifikálja" napjainkban, ezért, ha a térbeli és időbeli összehasonlítás igényének egyaránt megpróbálunk eleget tenni, akkor a nyolcvanas évek elejéig kumulálódott gazdaságtörténeti tapasztalatok alapján a következő négy gazdaságirányítási formációt különíthetjük el:

Az „A" típus a direkt gazdaságirányítás erőteljesen centralizált modellje, ahol a tervlebontásos mechanizmus elemei a gazdaság működésének szinte valamennyi területére kiterjednek. Vállalati önállóságról nem beszélhetünk.

A „B" típus a központi tervutasítások rendszerét igyekszik a gazdálkodó szervek korlátozott önállóságával összekapcsolni. A központi szervezetek jogi értelemben vett decentralizációval bizonyos központi hatósági funkciókat telepítenek a centralizáltabbá tett gazdálkodó szféra tipikussá vált nagy gazdasági szervezeteihez.

A „C" típus az indirekt gazdaságirányítási rendszer azon modellje, amely az állami szintű tervezés és a vállalati szféra autonóm tervezési jogosítványaira épül, a gazdálkodó szervek relatíve kiterjedt önállóságával és önfinanszírozásával, illetve a gazdaság korlátozott monetarizáltságával összekapcsolva.

A „D" típus az indirekt gazdaságirányítás piaci modellje, amely a szocialista önigazgatás elveire épül.

Jelenleg, körbepillantva, azt láthatjuk, hogy a most induló bolgár reform a „B" típus intervallumának túlhaladását valószínűsíti a „C" típus felé, a deklarált elvek hasonló irányt szabnának a lengyel gazdaságnak is, a magyar gazdaság pedig jórészt elméleti síkon, de a gyakorlati intézkedések terén is szárnypróbálgatásokat végez a „C" típus „túllépése" érdekében.

— *Úgy tudom, hogy az utóbbi időben a csődde, illetve tágabban a vagyonérdekeltséggel foglalkozol.*

— Igen, ezzel kapcsolatban egy könyvet is írtam, aminek a kézirata már a KJK-nál van, s ha minden jól megy, akkor egy részét az olaszországi Magyar Intézet is meg fogja jelentetni angol nyelven.

1982 nyarának fizetésképtelenségi válságtünetei megindították egy sajátos gazdaságirányítási folyamatot. Ekkor úgy tűnt, hogy a krízis háttérbe fogja szorítani a redisztribúciót. Szélsőségekre lehetett számítani — a gazdasági szervezetek egyik csoportja fellendül, a másik tönkremegy. Fontos kérdéssé vált, hogy mi legyen a lehetetlenült vállalatokkal.

A tőkés országokban kétfajta csődeljárás létezik. Az úgynevezett „hagyományos" módszer, amikor csőd esetén semmit sem mérlegelnek, a fő elv, hogy a „forgalmi akadály" eltűnjön, s a tulajdonosok hozzájussanak a megmaradt vagyon rájuk eső részéhez. A „francia irányzat" esetében, mielőtt a tényleges felszámolás megtörténik, megvizsgálják, hogy nem lehetne-e talpra állítási tervet kidolgozni, amely esélyt adna a munkahelyek megőrzésére is (itt a tőkés állam kínál egy jogszabályi lehetőséget, amelynek alapján foglalkoztatáspolitikai szempontokat is figyelembe vehetnek, ám ha a kísérlet nem sikerül, akkor ugyanúgy felszámolják a vállalatot, mint a hagyományos eljárásnál).

— *Nálunk melyik változatot lenne célszerű alkalmazni?*

— A magyar gazdaság számára az lenne a jó, ha a „hagyományoshoz" hasonló megoldást keresnénk, de a társadalmi berendezkedésünkhöz a „francia változat" illik jobban. Két fontos dolgot kell itt látni. A második eljárás egy több, mint százéves teljesítményorientációs szakaszon, magas fejlettségen alapul — erről a szintről már lehet foglalkozáspolitikai szempontokat is érvényesíteni. Nálunk ilyen „előszakasz" nem volt. Másfelől nálunk állítólag munkaerőhiány van, tehát a felszabaduló munkaerőnek csak örülni kellene, ha ennek lenne megfelelő és elfogadott közvetítő mechanizmusa.

Ez volt az elmélet, most nézzük, mi van a valóságban. A jellegzetesen magyar gondolatmenet így hangzik: az eredményes gazdálkodáshoz vagyonérdekeltségre van szükség. Ezt úgy lehet kialakítani, hogy hosszú távú nyereségérdekeltséget teremtünk. Ha van nyereségérdekeltség, van tőkeáramlás, s ha van tőkeáramlás, lesz csőd is. Mindez így is van, ha mindhárom létezik. De ha egyik sincs meg?! A valóságban éppen fordítva kell elindulni: ha a vállalatok érzik, hogy nem biztos, hogy megmentik őket, továbbá erős a makrogazdasági szelekciós igény vállalati szinten is, akkor lesz csőd, lesz tőkekivonás. Ha lesz csőd, lesz tőkeáramlás is, s aztán végül kialakul a vagyonérdekeltség. Eddig azonban igazi vállalati csőd nem volt, ami volt, az mind példastatuáló jelleget öltött.

— *Mindebből az következik, hogy a változtatást úgy kellene kezdeni, hogy radikálisan megszüntetjük a veszteséges vállalatokat?*

— A dolog nyilván nem ilyen egyszerű. Ha most nagyon megszigorítanánk a pénzügyi ellenőrzést, akkor annyi vállalat lehetetlenülne, ami már nem kívánatos. Arról van szó, hogy 1990-ig az egész magyar állóeszközparkot ki kell cserélni. Ehhez fejlesztési stratégiát kellene csinálni. Szelekcióra van szükség, mert csak a *meglévő* tőkék radikális átcsoportosításával számolhatunk. Mindez azonban a hetedik ötéves tervben nem jelenik meg. Pedig ha ilyen stratégiánk lenne, akkor jobban meg lehetne ítélni, hogy mely vállalatokra nincs szükség, s a meglévő szellemi és anyagi tőkét a legmegfelelőbben lehetne elosztani.

Mindezekhez még hozzátartozik, hogy a makrogazdasági szelekcióban le kell mondania az Ipari Minisztériumnak arról, hogy átfogja az egész folyamatot, mert erre már nem képes. Egyáltalán, a kormányzati szerveknek sokkal erősebbeknek kellene lenniük, mint a minisztériumoknak (amiknek a feladata a stratégia kidolgozása, nem pedig az operatív intézkedések). Ehhez azonban már nemcsak gazdasági változások kellenek...

— *Végezetül személyes terveidről. Úgy hallottam, hogy januártól Pesten vállaltál másodállást.*

— Itt nem részletezendő külső körülményeim makacs tartóssága miatt 1986 elején a fővárosba költözöm családommal együtt. Az Igazságügyi Minisztérium keresett meg, közgazdasági szakértőként fognak alkalmazni, másodállásban. Kutatásaimat is szeretném folytatni, ezért megtiszteltetésnek érzem anyaegyetemem megkeresését. február elsejétől az MKKE vállalatgazdasági kutatócsoportjának docense leszek. A szakközgazdász-képzésből azért még Pécsett veszem ki a részemet a vállalati gazdaságtan stúdium megtartásával. Nagyon sajnálom viszont, hogy csapatkapitányi posztomról (15 évig én irányítottam az oktatói focicsapatot) a továbbiakban le kell mondanom.

Zsubori Ervin

Érdekes dolgozatok, színvonalas TDK-ülésszak az általános karon

Az ifjúsági parlament és az összoktatói értekezlet miatt kicsit késve, *december közepén tartottuk meg a kari tudományos ülésszakot.*

Az előzetesen benyújtott pályázatok között voltak kész dolgozatok és munkaközi vázlatok is. A bírálatok ismeretében készülhettek a hallgatók az előadásra. Végül is *tíz dolgozatot hallgattunk meg szekcióbontás nélkül.* A felolvasásokat élénk vita és eszmecsere követte, melyben *14 résztvevő oktatónk több kiegészítő észrevétellel és tanáccsal segítette elő a dolgozatok továbbfejlesztését.* Talán a vizsgaidőszak fenyegető közelségének tudhatjuk be azt, hogy a szerzőkkel együtt mindössze 20 hallgató vett részt az ülésen.

Az elhangzás sorrendjében a következő előadások szerepeltek:

CZAKÓ Erzsébet (IV. év közlekedés)—*FÁBIÁN Tamás* (IV. év ipar)—*KISS Márta* (III. év külgazd.)—*LANTOS Csaba* (IV. év agrár)—*NÉMETH Zsolt* (III. év pénzügy): *„Csabrendek község szociológiai vizsgálata". Az öt szociológia szakos hallgató Elek Sándor vezetésével helyszíni adatgyűjtéssel és együttes elemző munkával mutatta be egy Veszprém megyei község helyzetét és lehetőségeit.*

MAYER Gyula (IV. év tervgazd.): *„A biztosítási díjtartalék meghatározása a biztosági szint függvényében".* A biztosítási díjak meghatározásának matematikai hátteréről *Matits Ágnes vezetésével készült a dolgozat.*

GYÖRFFY Zsolt (III. év külgazd.): *„A munkásrészvétel formái".* A vállalatok irányításában való munkásrészvétel formáiról *élénk vita bontakozott ki a szerző és a résztvevő oktatók között.*

SUGÁR András—ZIAJA György (V. év tervgazd.): „Mi köze „A hiány"-nak a standard mikroökonómiához?" Kornai János átfogó művének a mikroökonómia eszköztárával való összevetése *Chikán Attila inspirációi alapján készült el.*

DÉNES Ferenc (IV. év tervgazd.) „A vállalatok növekedési kényszere". *Matits Ágnes és Chikán Attila tanácsai segítették a dolgozat* megszületését és szóbeli észrevételeikkel további munkára ösztönözték a szerzőt.

TÉNYI Attila (IV. év pénzügy): *„A lízing és magyarországi szabályozása".* Aktuális, érdeklődésre számottartó előadást hallottunk a lízingről, melyet *Bácskai Tamás és a TDK-t elősegítő Szerletics József kiegészítő megjegyzései tettek még átfogóbbá.*

DOBOS Imre (V. év tervgazd.): *három dolgozatáról tartott összefoglaló előadást.* A belső és külső bírálók véleménye alapján *egészen új eredményeket tartalmazó, szakmai folyóiratokban publikálható dolgozatokat készített az alábbi címekkel:* „A turnpike tétel új megközelítése", „A szinguláris tőkemátrixu Leontief-modellekről", „Reguláris mátrixseregű lineáris dinamikus rendszerek irányíthatósága és megfigyelhetősége".

Befejezésül *BÓDI Tamás* (V. év külgazd.):

„A munkanélküliség helyzete az európai tőkés országokban" című dolgozatáról beszélgetett a még mindig lelkes, de a késői időpont miatt megfogyatkozott hallgatóság.

A TDK-bírálatok és a szóbeli szereplés alapján szerény pénzjutalomban részesítettük a hallgatókat. További három dolgozatot a szerzők egyéb elfoglaltságuk miatt nem adtak elő az ülésen.

Egyes tanszékek oktatási sajátosságaik miatt csak a második félévre tűztek ki tanulmányi versenyeket, így ezek a dolgozatok is csak az egyetemi konferencián fognak résztvenni.

További eredményes munkát kívánunk, amelyhez segítséget minden oktatónk szívesen ad!

Kovács Erzsébet
ált. kari TDK-felelős

A szakszervezeti bizottság költségvetési tervezete 1986-ra

A szakszervezeti bizottság arra törekszik, hogy 1986-ban is folytatódjon a már elért ellátási színvonal biztosítása. Ez a pénzügyi források megteremtését illetően azt jelenti, hogy az 1985-ben várható tényleges kiadásoknak megfelelő összeg álljon rendelkezésre, amit a tervezet összeállításánál figyelembe is vettük. Ha esetleg pénzügyi helyzetünk a várthoz képest javulna, akkor a többlet felhasználásánál továbbra is arra törekszünk, hogy egyrészt a rászorulóknak nagyobb segítséget adjunk, másrészt az egyéb szolgáltatásokat minőségben és mennyiségben is fokozzuk.

Bevételek

Bevételek	1984 tény	1985 terv	1986 terv
Tagdíjbevétel + külön részesedés	334.800	349.600	358.200
Üdültetésből.	170.200	150.000	140.000
Eötvös.	36.500	33.600	30.500
Kasat	55.970	-	51.300
Átfutó	26.630	-	-
Egyéb	-	20.000	20.000
R.Alapból	600.000	700.000	572.000
Összes bevétel:	1.224.100	1.253.200	1.172.000
Költségvetési hiány	-	35.700	-
Költségvetési többlet	390.300	-	-

x/ 1984.évet terhelő, de 1985-re áthuzódó kiadás + 222.000.-Ft /bérleti díj,218.200 és 3.800.-Ft üdülőhelyi díj/.

TAGDÍJ:

Az éves tagdíjból származó bevétel megközelítőleg 360 000 Ft-tal járul hozzá kiadásaink fedezéséhez. A számítás alapja az a tagdíjbesorolás, melyet minden év októberében esedékes, amikor is a bizalmiak az előírásoknak megfelelően a hozzájuk tartozó szakszervezeti tagokat tagdíjkategóriába sorolják. E besorolás akkor érvényes, ha a szakszervezeti tagok aláírásukkal elismerik annak helyességét. Miután a besorolások egy időpontban történnek a következő évben előforduló létszámváltozás és az erre eső bérkülönbség csökkentheti, vagy növelheti a tagdíjbevételt. A mindenkori bruttó tagdíjbevétel 50%-a rendszerbelileg a Pedagógusok Szakszervezete központját illeti meg. A besorolás időpontjában az egyetemnek 839 dolgozója volt s ebből 801 szakszervezeti tag. Ezen túlmenően 207 nyugdíjas, 42 hallgató és 42 jogfenntartó tagja szakszervezetünknek. A szervezettség romlott (95,5%) a korábbi évekhez képest (99, 98%). Az állományi létszámba tartozók közül 38 fő nem szakszervezeti tag, melynek megoszlása a következő: KTI 6 fő, könyvtár 3 fő, ipari kar 2 fő, általános kar 6 fő, kereskedelmi kar 9 fő és a gazdasági igazgatóság 12 fő. A dolgozók közül 2 fő fizeti a legkevesebb (17 Ft/hó) és 52 fő a legtöbb (120 Ft/hó) tagdíjat. Az átlagtagdíj 64,70 Ft, ami 2,70 Ft emelkedést jelent.

EÖTVÖS-BEVÉTEL:

A szakszervezeti tagok önkéntes jegyzés alapján fizetik. A bevétel csökkenő tendenciát mutat, ami azzal függ össze, hogy a szakszervezeti bizalmiak nem nagyon szorgalmazzák a jegyzést, s az új dolgozók közül kevesen lépnek be a fizetők táborába, pedig az Eötvös-bevétel teljes egészében nálunk marad s visszakerül a tagsághoz. Meggondolandó lenne az így befolyt összeg céljellegű felhasználása, ami talán a jegyzési kedvet fokozná. (Elképzelhető lenne pl. az, hogy az Eötvös-bevételből rászorultság esetén, támogatást adnánk dolgozóink gyermekeinek továbbtanulásához.) Az 1986-ra tervezett összeg 30 500 Ft.

ÖNKÖLTSÉGES ÜDÜLTETÉSI BEVÉTEL:

E bevételi forrás a néhányévvel ezelőttihez képest jelentősen csökkent amiatt, hogy a dolgozói hozzájárulásokat mérsékeltük. Az üdülési lehetőségek évek óta változatlanok, de a bevételek az olcsóbbá tétel következtében pl. 1980-hoz képest mintegy 300 000 Ft-ról 140 000 Ft-ra csökkent. Számos olyan — valószínűleg ritkán előforduló — csökkentéseket vezettünk be, amelyek különösen a nagycsaládosok és a nyugdíjasok, valamint a kis keresettel rendelkező fiatalok üdülését segítették elő (ezek közül legkiemelkedőbbek: 14 éven aluli gyerekek térítésmentes üdültetése, a nyugdíjasok elő- és utószezonban szintén ingyen vehetik igénybe üdülőinket, minden felnőtt számára a belföldi kollégiumok igénybevétele csupán 10 Ft-ba kerül naponta). Jövőre is biztosítani kívánjuk az eddig elért eredményeket és nem kívánjuk emelni a dolgozók hozzájárulását. Tehát továbbra is 32—34 helyen (felearányban külföldön) lehet üdülni.

RÉSZESEDÉSI ALAPBÓL BEVÉTEL:

Az egyetemi részesedési alapból származó bevétel nagysága egyrészt az alapba helyezett összegtől, másrészt a kialakított felosztási rendszertől függ. A betervezett összegtől fölfelé és lefelé is eltérés lehet. Ha az előbbi következik be, akkor annak nagyrészét a segélyezés növelésére fordítjuk.

EGYÉB BEVÉTELEK:

A szakszervezet által bérelt teniszpálya használatáért az igénybevevők a bérleti díj 50%-át megtérítik. Kamatbevételre is szert teszünk azáltal, hogy az átmenetileg szabad pénzeszközeinket kamatozó betétben tartjuk.

Kiadások

SZOCIÁLIS KIADÁSOK:

Kiadások	1984 tény	1985 terv	1986 terv
1.Szociális kiadások	607.500x	836.400	743.000
Ebből: Segélyek	141.300	113.500	125.000
Üdültetés	370.000x	610.900	563.000
Egyszeri szoc. támogatás	32.000	32.000	40.000
Egyéb	64.200	80.000	15.000
2.Kulturális kiadások	119.000	263.500	245.000
Ebből: Nőnap	40.000	42.000	50.000
Névadó	6.800	20.000	25.000
Ped.nap	2.200	8.000	5.000
Télapó	42.000	43.000	50.000
Törzsgárda	-	5.000	5.000
Egyéb rend.	4.500	10.000	15.000
Autóbusz	19.000	115.000	80.000
Egyéb kult.	4.500	20.000	15.000
3.Sportkiadások	-	54.000	52.000
4.Szervezés és ügyvit kiadás +	106.800	115.000	112.000
5.Választási kség	-	20.000	-
Összes kiadás:	833.800x	1.288.900	1.172.000

Dr.Szerletics József s.k.
gazdasági felelős

Amint a táblázatból látható az összkiadásoknak döntő része mindig a szociális kiadások körébe tartozik. Ebben tükröződik az, hogy a szakszervezeti bizottság kiemelten törekszik arra, hogy tagságunk szociális ellátását szintentartsa, illetve egyes területeken a lehetőségekhez képest növelje. Az előirányzott összeg az 1985-re tervezetthez képest mintegy 60 000 Ft-tal kevesebb. A csökkenés azonban nem érinti a szociális ellátás színvonalát, hisz egyrészt a megtakarítás oka az, hogy a soproni üdülő építésének kötelező hozzájárulása (33 000 Ft) 1986-ban megszűnik, másrészt központi intézkedésre minden jutalmazásra fordítható összeget (az üdülésnek kapcsolatosat is) a szervezési felhasználások között kell szerepeltetni s ez megközelítően 20 000.—Ft. A fennmaradó részt a káptalanfüredi javítás, felújítás 1985. évi költsége.

A szociális kiadásokon belül az önköltséges üdültetés előkelő helyet foglal el. A kiadások döntő többségét az üdülők bérleti díja teszi ki, mely meghaladja a 400 000 Ft-ot. A káptalanfüredi saját üdülőnk bér- és fenntartási költségei meghaladják a 140 000 Ft-ot. Az üdültetéssel kapcsolatos szervezési költségek, az üdülőhelyi díjak (melyek az utóbbi időben ugrásszerűen megnövekedtek) és egyéb költségek teszik ki a fennmaradó összeget.

Minden évben külön mérlegeljük a segélyezési lehetőségek bővítését. Évek óta folyó gyakorlatunkban költségvetésünkön belül két fő formában irányozzuk elő a kiadásokat. Az egyik: a hagyományosan, mindenütt előforduló előirányzat szülési, temetkezési és rendkívüli szociális segélyekre, a másik: nálunk speciálisan előforduló egyszeri szociális támogatás. Az utóbbi az idős, kisnyugdíjjal rendelkező, egyedülélő gyakran beteg, volt dolgozóinknak adjuk karácsony előtt. A nehezedő anyagi körülményeiket figyelembe véve erre a célra szánt összegeket évről-évre jelentős mértékben emeljük, pár év alatt a növekedés több, mint négyszeres. Az egyéb szociális kiadások között szerepelnek a nyugdíjaztatással, a beteglátogatással kapcsolatos költségek (eddig a központunk által épített soproni üdülőhöz való hozzájárulás szintén itt szerepelt).

KULTURÁLIS KIADÁSOK:

Az e célokra előirányzott összeg döntő része nem valódi kulturális kiadást jelent, hiszen a ráfordítások elsősorban rendezvényekkel függnek össze, de itt szokuk tervezni az autóbuszigénybevételi díjat is, ami elsősorban pihenési, üdülési célokat szolgál (dolgozóink az autóbusz-igénybevételért térítést nem fizetnek, azt teljes egészében a szakszervezet költségvetése fedezi, mely 12,70 Ft kilométerenként). A színház-, mozi-, múzeumlátogatás, helyi filmvetítés, a szakszervezeti oktatás előirányzatait is itt találjuk meg. De ide tartoznak a kulturális eszközök beszerzési és javítási költségei is.

SPORTKIADÁSOK:

Évek óta lényegében stagnáló összeget tudunk felhasználni. Állandóan meglévő tételként jelenik meg a teniszpálya bérleti díja. 1986-ban a káptalanfüredi üdülőbe pingpongasztalt szeretnénk venni. Reménykedünk abban is, hogy 1-2 háziverseny megrendezésére is sor kerül.

SZERVEZÉSI ÉS ÜGYVITELI FELHASZNÁLÁS:

Ide tartoznak mindazon költségek, amelyek a szakszervezet működésével kapcsolatosak. Az adminisztrációval kapcsolatos bérek, azok közterhei, posta- és bankköltségek, nyomtatványok, értekezletek, kiküldetések költségei. Itt találhatók meg a társadalmi aktivisták jutalmazására, de az üdülőgondnok és az adminisztrátorok jutalmazására fordítható összegek is.

dr. Szerletics József
gazdasági felelős

Videoprogramok a Makarenkóban!

Idegen nyelvű videofilmeket mutat be a Nyelvi Intézet a Makarenko utcai épület színháztermében. A vetítéseket a második félévben kezdik, hetente kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken délután kettő és négy között láthatók majd a filmek. A pontos programról a színháztérem bejáratánál függő hirdetések tájékoztatnak majd.

Huszonöt éve írtuk

1961. január 31.
(Kitűnő tanulóink)

„...Dienes Judit III/2 küker... Barcza Jenő Ferenc I/ipar.. Simoncsics Judit I/2 pénzügy... *Csáki Csaba II/agrár...*"

(Sikerült teljesíteni?)

„A vizsgaidőszak lassan végetér. Nagyjából már látni lehet, ki milyen eredményre számíthat, mit ért el? Természetesen felvetődik az a kérdés, hogy az elért eredmények hogyan viszonyulnak az Ifjúság a szocializmusért mozgalom keretében vállaltakhoz, reálisak voltak-e ezek a vállalások?

P. R. másodéves hallgatót az olvasóteremben pillantottuk meg, amint fásultan lapozgat az előtte fekvő könyvben. Kérdésünkre lemondóan legyint:

— Ne is kérdezz! Tavaly erős jó rendű voltam, idén rábeszélésre ugyan, de vállaltam a jeles rendűséget, s ugyanakkor az eredményeim... Év végén, remélem jobban sikerül minden..."

(Megjegyzések az egyéniségről) „...Igenis merész célokat kell kitűznünk, hogy küzdhessünk, mely küzdés a mi kötelességünk is. Az olyan ember, aki szerint a boldog élet titka az, hogy semmiből sem szabad problémát csinálni, és majd csak lesz valahogy — az valóban nem egyéniség. Az élet azt hozza, amit kemény munkával kicsikarunk belőle, úgy, hogy ne csak egyéni legyen, s aki ezt végigküzdi, egyéniség, aki elvárhatja a tiszteletet.

Ez a feladat, s ennek a megvalósítása az igazi életcél, és ha valaki ezért küzd, megmarad embernek az emberek között, mert helytállt, mert egyéniség."

1961. január 3.
(Gaál Gyula: Nyílt levél egy kolleginához)

„...Reggelente egy templom előtt visz el az utam... az áhítatos lánykák közt te is ott vagy, ha a megfigyelésem nem csal — minden reggel. Úgy tudom, hogy nem vagy KISZ-tag, mégis jó lenne egy kicsit talán elgondolkozni ezen a dolgon .. Ha még eddig nem vetted volna észre, kommunista egyetemre jársz... Vajon mit szólt lelkiatyád ahhoz, amikor feloldozást kértél az alól a bűn alól, hogy a mi egyetemünkre jársz?... Félreértés ne essék! Nem szeretném, ha most arra a következtetésre jutnál, hogy kifogásolom, hogy vallásos ember létedre bekerültél az egyetemre... Aztán persze le kell szögezni, hogy te nem vagy bátor; sőt te gyáva és megalkuvó vagy. Reggelente imádkozol a templomban, és talán éppen azért fordulsz istenedhez, hogy jól sikerüljön a dialmas szeminárium... Neked semmiféle mentséged nincs arra, hogy nem akarod észrevenni: kettős világban élsz, olyan kettős világban, amelyek közül az egyik hamis. Ha én olyan vallásos lennék, mint te, még gondolatban sem tudnék megállni az isten színe előtt... érezném azt is, hogy mindezek a dolgok mennyire távol állnak az embertől, konkrétan a mai élettől, és keresném a kiutat, hogy terhemtől megszabaduljak... Látnod kell, hogy a mi társadalmunkban nem beszélő szerszámokra, hanem teljes emberekre, gondolkodó, művelt polgárokra van szükség, akik itt a földön és már a saját életükben boldogságot akarnak teremteni. Neked is, mint minden embernek, ilyenné kell lenned, ezek az eszmék nem csalnak meg, boldoggá és széppé teszik életedet..."

1961. január 17.
(Ki a kollegina?)

„Szerkesztőségünk tagjaihoz sokan fordultak előző számunk megjelenése óta azzal a kíváncsi kérdéssel, hogy vajon kinek szólt a kolleginához címzett levél?

A kérdéssel kapcsolatban véleményünk a következő:

A levél ugyan egy valakihez szólt, de ezzel nem az volt a célunk, hogy egyetlen ember magatartására hívjuk fel a figyelmet. Nem akarunk egyes embereket pellengérre állítani vallásos világnézetük alapján. Csupán a társadalmi szervek figyelmét kívántuk felhívni arra, hogy akad még bőven tennivaló a vallásos világnézet elleni harcban. Szeretnénk, ha a levél hozzájárulna ahhoz, hogy az ateisták körülnézzenek hallgatótársaik között, és a taggyűléseken tanúsított egyértelmű állásfoglalást kövesse végre konkrétan is a személyes ateista felvilágosító munka!"

Tíz éve írtuk

1976. január 29.
(Földes Péter: Egy leg-elésre való)

„...A legjobb oktató ez évben nem Bukta Tóni lett, hanem az a tanársegéd, aki a vizsgán altatót kevert a diákoknak saját maga feltálalt üdítőitalokba, majd miután azok békésen aludtak, egyenként megírta helyettük a dolgozatokat, méghozzá nem is akárhogy: csak négyes és ötös volt. A jó oktató odáig merészkedett jóságában, hogy azok helyett, akik csak négyest kaptak, még a reklamálást is magára vállalta, s mint hallottuk, nála a vizsgák különösebb veszekedés nélkül zajlottak le... A legravaszabb reformot megint az elsősökön próbálták ki. Az a hír járta róluk már évek óta, hogy túl vannak terhelve. Ezért aztán az illetékesek elhatározták, hogy az elsősöknek a jövőben csak egyetlen egy vizsgát kell letenniük... minden bizonnyal valami ilyesmi lehet egy KOMPLEX kérdés: Írja fel blokkdiagramban, hogy egy másodfokú integrálfüggvény által leírt hajlásszög, valamint a lejbejgensaft és Magyarország cukorgyárai által behatárolt területen hány csizma ér két baltát abban az esetben, ha egy balta hét csizmát ér, egy csizma pedig semmit nem ér, mert magyar gyártmány és leválik a talpa? Ez csak az alapkérdés, akik jobb jegyet akarnak kapni, azok ezt a feladatot oroszul oldják meg... Egyetemünkön tavaly a legrugalmasabb egy gumilabda volt..."

N. G.

Az idegennyelv-oktatásról

A Művelődési Minisztérium legutóbbi sajtótájékoztatóján értesültünk azokról a változásokról, amelyek a felsőfokú intézményekben folyó idegennyelv-oktatásban ez év szeptemberétől várhatók.

Nagy Tibor, a minisztérium osztályvezetője elmondta, hogy a főiskolákon is bevezetik a két idegen nyelv oktatását, azaz az eddigi orosz mellett egy másik idegen nyelvet is tanítanak majd.

A hallgatók a korábbiakhoz képest nagyobb szabadságot kapnak a nyelvtanulásban. Ugyanis, ha a hallgató megítélése szerint a követelményeknek megfelelő tudásszinttel rendelkezik, akkor már a tanév elején levizsgázhat. Sikeres vizsga esetén csökken az egyetemi óraterhelése, mivel e nyelv tanulása alól mentesül. De nagyobb a szabadság a tekintetben is, hogy elhatározására van bízba, hány féléven keresztül és mikor akarja tanulni az idegen nyelveket. A minisztérium előírása szerint nyelvenként 160 órát — az igényeknek megfelelően esetleg ennél is többet — vehetnek igénybe a hallgatók.

Tájékoztatást kaptunk továbbá arról, hogy az idegennyelv-oktatás két lépcsőben történik majd a hatékonyság érdekében. Az első szinten általános társalgási nyelvoktatás lesz, a második szinten kerül sor a szakmai nyelvoktatásra. Mindkét szint vizsgával végződik.

Ha a hallgatók saját elhatározásukból további idegen nyelvekkel akarnak foglalkozni, akkor az egyetemnek és a főiskolának ebben segítségükre kell lennie.

Végezetül Nagy Tibor bejelentette, hogy a katonai szolgálatukat töltő előfelvételis hallgatók számára bevezetik az orosz nyelv oktatását, egyelőre a nagyobb helyőrségekben, a HM egyetértésével.

Felhívás a helsinki sportcserére

Az idén is megrendezésre kerül a helsinki tesvéregyetemünkkel fennálló kapcsolatunk alapján az egyetemek közötti sportcsere. Olyan tízfős (fiúkból és lányokból álló) 5—5 vagy 6—4 arányban álló) baráti társaságok jelentkezését várjuk, akik eleget tesznek az alábbi feltételeknek:

— legalább társalgási szintű angol nyelvtudás,

— amatőr szintű sportolás,

— közéleti tevékenység a csoport tagjainál,

— anyagilag vállalják a finn diákok budapesti ellátását.

A jelentkezéseket (pontos névsor, évf., szak, nyelvtanár neve) a KISZ-bizottságon adjátok le. Az eredményt a nyelvi meghallgatások után a KISZ-bizottság hozza várhatóan február végén. Jelentkezési határidő, február 20.

Tájékoztatásul közöljük, hogy a finn csoport március 14. és 21. között érkezik Magyarországra, míg a magyar csoport szeptember végén utazik Finnországba. A kiutazók szolgálati útlevelet kapnak.

Nemzetközi szakbizottság

Levél a távolból

2. rész

Kedves Gabi!

A múltkori levelemben azt ígértem, írok majd arról, hol mindenhol jártam, és mit is láttam ez alatt az egy év alatt. Hát, van két olyan hely, amiről muszáj mesélnem neked (még ha rosszízű dicsekvésnek is hat). Nem azért pont ezekről, mert ezek voltak a legegzotikusabbak, hanem azért, mert tapasztalatban és a nagyvilágra való rácsodálkozásban ezek adták a legtöbbet. A tavalyi elnöki találkozót Peru rendezte, idén őszre pedig meghívtak két ázsiai AIESEC-találkozóra Indiába, illetve Szingapurba. Azonkívül, hogy mindhárom országot fejlődő országnak nevezik, nem sok közös vonás van bennük. Perut egy, az eredeti (indián) kultúrát teljesen kiszorító, európai alapú civilizáció jellemzi, Indiában éppen a néhány száz éves brit uralom ellenére fentmaradt, lenyűgözően eredeti helyi kultúra a domináns, míg Szingapur eredeti arculatát már többször és többféleképpen elvesztett, mindenből a jót kiszűrni próbáló, izgalmasan újszerű kultúra megteremtésén fáradozik. Ha Batsányi ma élne, biztosan azt javasolná, hogy vigyázó szemünket Ázsiára vessük. Nem hiszem, hogy ma még átéreznénk, mit is jelent ennek az egyre inkább magára találó földrésznek a fejlődése. Most nem feltétlenül a délkelet-ázsiai országok fejlődése miatt jelentkező konkurenciára gondolok, hanem globálisan is egy olyan világ és világkép kialakulására, amelyben Európa már csak a múltat és a múltbeli középpontot jelenti.

Pont ezeken a nemzetközi találkozókon lehet mindig is leginkább érezni az AIESEC erejét és fentmaradásának garanciáját: nemzetköziségét és politikamentességét. A „Welcome to Hungary" feliratú, Lánchidat ábrázoló poszterért Szingapúrban egymással ölre menő tajvani aiesecesek képe vagy az a szeretet és segítőkészség, ami az AIESEC-be 62. tagállamként belépő Guatemala küldötteit vette körül a kongresszuson, megnyilvánulása ezeknek az eszméknek. A tudatos vállalást leginkább az

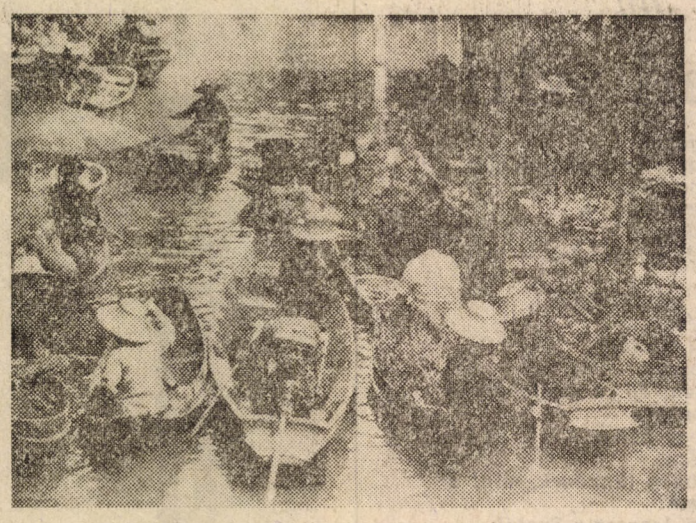

Délkelet-ázsiai vízipiac

bizonyítja, ahogy a találkozókon a politikai tárgyú beszélgetések kívül maradnak az üléseken, és ahogy az AIESEC — lehetőségeihez képest — visszautasít minden politikai célú közeledést.

„Vén vagyok, akár a Föld"

Amikor majd találkozunk, biztos azt fogod lesni, miben is változtam egy év alatt. Azt, hogy a sok izgalom és élmény miatt tovább hullott a hajam, úgyis észre fogod venni. Hogy belsőleg mi változott? Igazából nem tudom, hiszen én állandóan „láttam" magamat. Talán éppen te leszel az, aki valami újat észrevesz bennem. Arra tudok néhány példát mondani, hogy milyen emberi tulajdonságok tetszettek. Hogy ezek hatottak-e rám, és ha igen, hogyan, ezt majd megmondod. Jó?

Először is egy-két dolgot a titkárság többi tagjáról, a másik 6 emberről. Volt, akinél a tolerancia, volt akinél a kitartás imponált. Egyiküknél az emberi melegség és közvetlenség volt a legjellemzőbb, más pedig empátiájával vett le a lábamról. De volt olyan tulajdonság, amelyik mindegyikükre jellemző volt, mégpedig kettő. Az egyik a koncentrálás, a teljes erőbe-

Keleti táncosnő

dobás képessége, amit bármilyen probléma vagy feladat megoldásához elővehettek. A másik pedig az az önmagukba és önmaguk képességeibe vetett hit, amivel a közeli vagy távoli jövőre gondoltak. Félre ne értsd, én nem túltengő önbizalomról beszélek, hanem arról a tudatról (és itt már összekapcsolódik a két tulajdonság), ami szerint „ez a feladat vagy akár az én életem rajtam múlik".

Vagy ott van Jean Choplin, a majd 60 éves francia üzletember, aki 1949-ben ott volt az AIESEC megalapítói között, és aki az utóbbi 20 évben az AIESEC-hez hasonló elveken nyugvó, de „felnőtteknek" szóló szervezet megalapításán fáradozik. Az ő kitartása és idealizmusa tiszteletre méltó.

Lenyűgöző volt az a kiegyensúlyozottság és nyugalom, ami Radzsiv Gandhiból áradt. Ja igen, ezt nem is mondtam, hogy ő nyitotta meg az ázsiai AIESEC kongresszusát Delhiben. Szóval az a belső béke, harmónia és intelligencia, ami viselkedéséből és beszédéből érződött, mind a 90 küldöttet teljesen magával ragadta.

Ha már Indiánál tartunk, elmondom, hogy találkoztam egy jógival is. Hogy benne mi ragadott meg? Á, semmi... Azonkívül, hogy némi hókuszpókusz után felírta egy papírra a mamám nevét (persze a Zsuzsát is jól betűzte), a barátnőm nevét, a születési dátumomat, és azt, hogy hány fiú- és lánytestvérem van. Talán mégsem szabad azt mondani valamire, hogy lehetetlen — legfeljebb nem tudjuk megmagyarázni.

Szóval sok olyat láttam, hallottam és csináltam, amire más körülmények között hosszú éveket kellett volna várnom. Ettől még ugye nem öregedtem meg ugyanennyi évet?!

Valamikor úgyis összefutunk az egyetemen, és akkor majd mesélek többet — ha még mindig van egy negyedórád.

Ölel

Sarlós Gábor

Ipar kari tanács

A tudományos munkáról és a végzősök jellemzéséről

AZ IPAR KAR TANÁCSA 1985. december 17-én, ülést tartott. Először *a tanszékek középtávú tudományos tevékenységéről készített írásbeli beszámolót és a VII. ötéves tervidőszak tudományos feladatairól szóló tervet vitatták meg. Kerékgyártó Györgyné, dékán* megnyitójában elmondta, hogy *a tanszékek* a tudományos rektorhelyettestől szempontrendszert kaptak a beszámolók elkészítéséhez, amelyhez többségükben tartották is magukat *(sokan nem készítettek azonban publikációs jegyzéket).* A vitában *Kovács Sándor* (szervezés) fontosnak tartotta az elkészült beszámolókat, mert *bepillantást nyújtanak a tanszékek számára egymás munkájába. Vági Ferenc* (agrár) arról beszélt, hogy *kari tudományos terv nem volt, csak tanszéki tervek voltak, így beszámolni azokról lehet. Hiányolta az igazi tudományos kapcsolatokat a tanszékek között. Baricz Rezső* (számvitel) szerint ahhoz, hogy tényleges betekintést kapjanak egymás munkájába, a teljes beszámolót következetesebben kellene elkészíteni, amihez *jobb tanszékvezetői összefoglalókra van szükség. Megyeri Endre* (ipargazdaságtan) szorgalmazta, hogy *több tudományos értekezletet kellene összehívni* (akár az egyéb értekezletek számának rovására is), mert *ezeken lehet valóban megismerni egymás eredményeit. Javasolta, hogy ha valamelyik tanszéken tudományos vitát rendeznek, akkor arról értesítsenek minden tanszéket. Iványi Attila* (ipargazdaságtan) konkrét *együttműködésekre tett javaslatot. Kerekes Sándor* (technológia) megállapította, hogy a tudományos munka legkisebb és legnagyobb egysége a tanszék — *valódi egyetemi kutatás kevés van* — ezért *célszerű lenne, ha az egyetem felvállalna néhány témát, amihez megszervezné az együttműködést a tanszékek között. Balaton Károly* (szervezés) szerint *jó lenne, ha a tudományos beszámolók jeleznék azt is, hogy a különböző területeken hol tartunk — akár az országos színvonalhoz képest is,* továbbá szerinte jelezni kellene felfelé a külföldi kapcsolatok anyagi lehetőségeinek aránytalanságait. *Gábor R. István* (munkatudomány) *szomorúnak tartotta, hogy annyira nem számítanak segítségre, hogy már nem is panaszkodnak a kutatási lehetőségekről. Mészáros Tamás* (dékánhelyettes) zárszavában a vitát értékesnek nevezte, *kijelentette továbbá, hogy a kar, ahogy a múltban, a jövőben sem vállalhatja fel a tanszéki kutatások koordinálását, az oktatásra kell koncentrálnia.*

A KÖVETKEZŐ NAPIREND *a végzős hallgatók jellemzése volt,* amely minden igyekezet ellenére *rendezetlen,* s ha már kell csinálni, *jó lenne, ha legalább érdemleges jellemzések születnének. Szegedi Zoltán,* az új javaslat egyik készítője elmondta, hogy a négy szakvezető tanszék egy-egy munkatársa vett részt a kidolgozásban. A jellemzés formátuma csak az aláírásokban változik. A tanszékvezető helyett a patronáló tanárnak kell aláírni, ehhez jön a hallgató és a dékán, illetve az alapszervi KISZ-titkár aláírása. A párttitkárnak és a kari KISZ-titkárnak nem kell aláírnia a jellemzést. *A tartalmi kialakításhoz hallgatói véleményeket is kikértek. Elsőként a csoportjellemzés készülne el, amit a patronáló tanár kontrollálna. Ezután a szakszemináriumvezetők írásos javaslatát, saját feljegyzéseit, s az oktatótársak véleményét is figyelembe véve elkészítené jellemzését a patronáló tanár is. A kidolgozók a javaslathoz egy tulajdonságlistát is mellékeltek. A vitát elsősorban ez utóbbi váltotta ki, többen javasolták az elhagyását,* mások egy alaposabb szempontrendszer kidolgozását tartanák fontosnak, illetve úgy vélekedtek, hogy *a tanulmányok kezdetétől folyamatosan kellene minősítéseket készíteni a hallgatókról, s a végén csak összesítés lenne. Többen azt tartották a legfőbb funkciónak, hogy adjon ajánlást a jellemzés a munkahelyi személyzeti vezetőnek, hogy mely munkakörökre a legalkalmasabb a végzős.*

A HARMADIK NAPIRENDI PONT a mérnök-közgazdász tagozat ipar szakához hasonlóan *mérnök-agrárközgazda szak bevezetésének kérdéseivel foglalkozott. Módos Gyula,* a javaslat kidolgozója *elmondta, hogy a tanterv az iparosok tantervéhez igazodik.* A jelentkezés feltételei is ugyanazok, de *a felvehetők köre kibővülne az összes agrár-, kertészeti és erdészeti egyetemen végzettekkel.* A rövid vita után *a kari tanács támogatta az egyetemi tanács felé a szak beindítását, javasolta viszont a tervezetben ugyancsak szereplő kiegészítő agrárközgazdász képzés tervét kihagyni az előterjesztésből, mivel beindításához nincsenek meg a feltételek.*

A kari tanács végezetül *szóbeli tájékoztatókat hallgatott meg az 1986 februári szakmai gyakorlatok előkészítéséről,* amelyekből kitűnt, hogy *a legtöbb tanszéken az előkészítés rendben halad.* Kerékgyártó Györgyné néhány időszerű feladat (minősítések készítése, bérfejlesztés kérdései) ismertetésével zárta az ülést.

Zs. E.

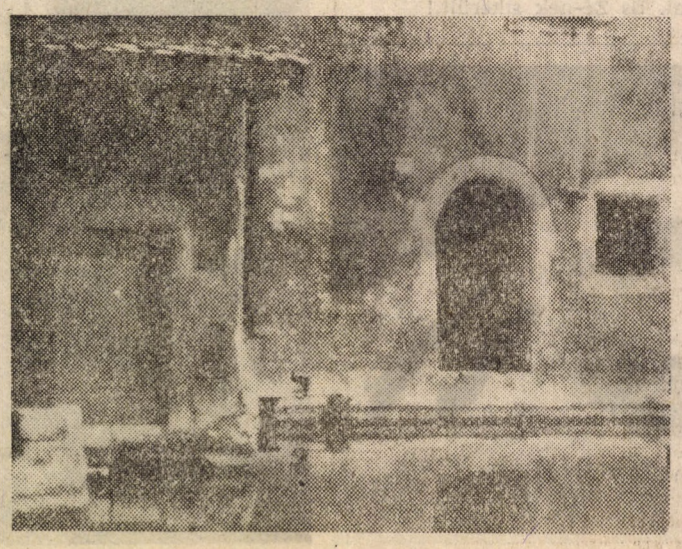

Czabán György (I. díjas) képe

Táborban

A FIGYELŐ november 28-i számában POZSGAY IMRE, a HNF főtitkára ad interjút REFORM és ÖNKORMÁNYZAT címmel.

A népfront munkájában „szeretnénk elhagyni a ceremóniális, formális, deklaratív elemeket, *s minden eszközzel segíteni az önkormányzó érdekképviseletek, egyesületek megerősödését, melyek »otthonossá« teszik az emberek életét a társadalomban. (...) A településfejlesztés egész koncepciójának felülvizsgálatát* 1983-ban a Hazafias Népfront Országos Tanácsa kezdeményezte. A kormányzat által kidolgozott, s az országgyűlésen elfogadott koncepció már tartalmazza az önkormányzat lehetőségét is. (...) *El kívánjuk érni, hogy (...) a természeti környezetet is érintő vállalkozásokba ne lehessen addig belefogni, ameddig a népfront természet- és környezetvédelmi bizottsága szervezésében társadalmi vita ne lett volna a kérdésről.* (...) Az érdekek feltárásához nem apparátus kell, hanem olyan fórumokat kell kialakítani, amelyek lehetővé teszik az érdekek kifejeződését. (...) *Hatalmas ellenőrző apparátusunk nagy része is feleslegessé válna, ha a vállalatok működését alapvetően a piac, az intézményekét pedig az*

önkormányzati szervek

ellenőriznék. (...)

— Hol a népfront helye a gazdasági reformfolyamatban?

— *A reform mellett. S a reform címén nem egyik vagy másik szabályozó megváltoztatásáról kell beszélni, sőt, nem is csak a gazdaságról. (...) A reform a társadalom egészének aktivitását, cselekvési, kezdeményezési lehetőségének a megteremtését, illetve kibontakozását jelenti.*

— Úgy tűnik, hogy a gazdasági reformnak nincs tömegbázisa, s erőtlen a propagandája is.

— Nekem is ez a véleményem. Ez azonban nagy baj, mert így (...) könnyen lehetett, illetve lehet olyan látszatot teremteni, hogy a reform okozza az inflációt és a gazdasági nehézségeket. *Holott ezek éppen a reform megtorpanásának időszakában halmozódtak fel.* Tudatosítanunk kellene, hogy éppen azért kell a reform, hogy úrrá lehessünk a problémákon, hogy *a gazdaságirányítási rendszer megújítása nem egy szűk csoport, hanem az egész társadalom ügye,*

nem taktikázás, módosítgatás,

hanem az emberek gazdasági és társadalmi viszonyainak egészét érintő program. (...) Új módon kell politizálnunk, az eddiginél egy fokkal magasabbra helyezve az állampolgárt a politikában, bővítve jogait, elismerve, sőt, kifejezetten ösztönözve kezdeményezéseit, szervezve ennek fórumait."

A MAGYAR TUDOMÁNY novemberi számában jelent meg ARDAY LAJOS—JOÓ RUDOLF—SZÉKELY ANDRÁS BERTALAN tanulmánya NEMZETISÉGI KULTÚRA ÉS NEMZETISÉGI POLITIKA MAGYARORSZÁGON címmel. A dolgozat javaslati részét a magyar küldöttség a Kulturális Fórumon is felvetette:

„(...) *A kisebbségi nyelvoktatás* fejlesztése során Magyarország szükségesnek tartja az anyanyelvi országokból érkezett *vendégtanárok,* lektorok, pedagógusok szakemberek részvételét, az anyanemzetektől származó tankönyvek (...) felhasználását. (...) Célszerű és kölcsönösen előnyös *az anyanyelvi ország szakembereinek bevonása a nemzetiségi tankönyvek tartalmi kidolgozásába és anyanyelvi lektorálásába.* Nagy jelentőséget tulajdonítunk annak, hogy nemzetiségi pedagógusaink, közművelődési szakembereink és főiskolai hallgatóink számára lehetőség nyíljon *nyelvi és szakmai továbbképzésre az anyanyelvi országban is.* (...) A régebben jól bevált *szünidei gyermekcsere-akciók* feleleventésével határokon átnyúló nyelvgyakorlási alkalmat lehetne biztosítani. (...) *A nemzeti kisebbségek könyvekkel való ellátása* nehezen megvalósítható az anyanyelvi nemzetek közreműködése nélkül. Támogatjuk a nemzetiségek könyvellátásáért felelős szervezetek és intézmények határon túli kapcsolatait; (...) a központi és regionális *könyvtárak kölcsönösségi alapon megvalósuló könyvcseréjét és az intézményes könyvküldéseket.* Szükségesnek éreznénk a

kisebbséglakta területek

könyvesboltjaiban mind *a nyelv szerinti országokból származó, mind a saját nemzetiségi könyvkiadás* köteteinek a jelenleginél kiterjedtebb, kölcsönös árusítását. (...) Szorgalmazzuk a kisebbségek körében felgyűjtött vagy felgyűjtendő *néprajzi, kultúrtörténeti anyag közös feldolgozását, sajtó alá rendezését a határok mindkét oldalán.* (...) Indokoltnak tartjuk az *interregionális kulturális együttműködési formák* fejlesztését ezeken a területeken (közös kiállítások, a tájegységben élő különböző nyelvű írók műveinek együttes kiadása, közös környezetvédelmi erőfeszítések stb.). (...) Szükségesnek tartjuk, hogy az európai országok *tömegtájékoztatási szervei — a »kisebbség« és a »többség« nyelvén egyaránt — nagyobb terjedelemben tájékoztassanak a nemzetiségi kérdésről.* (...) Javasoljuk, hogy a kisebbségi sajtó, rádió- és televízióadások rendszeresebben tudósítsanak a nyelv szerinti nemzeteik életéről, kultúrális eseményeiről. A magyarországi szlovén vidéken kiépítésre kerülő kábeltelevíziós rendszer és a Szlovéniában a Magyar Televízió vételét elősegítő átjátszótorony építése követendő példa az anyanemzet és a többségi nemzet *tömegkommunikációs együttműködésére a kisebbségek érdekében.* Magyarország célszerűnek tartja, a kisebbségek és nemzetiségek kultúrája egy-egy jellemző aspektusának nemzetközi kollokviumokon való megtárgyalását. (...) *Hasznos lenne a határ menti területek közötti személy- és áruforgalom (testvérvárosi kapcsolatok, »kishatárforgalom«) fejlesztése; az interregionális együttműködés (munkaerő-áramlás, árvíz- és környezetvédelem) fenntartása és bővítése, a határ menti területek (melyek sok esetben évszázados gazdasági-közlekedési-etnikai-kulturális egységeket alkottak) közös és egybehangolt fejlesztése."*

A KORTÁRS 1985. szeptemberi száma először közli BIBÓ ISTVÁN értékes gondolatait A XV. SZÁZAD MAGYAR TÖRTÉNETÉHEZ címmel; FÜGEDI ERIK kísérőtanulmányával.

„Érdemes szólni Mátyás király német császári ábrándképéről" — szól a Bibó-munka. „Ez a tény maga, ez az ábrándkép, ami nyilvánvalóan megvolt, bizonyítja, hogy Mátyás mennyire

nem volt realista

uralkodó. Realista volt annyiban, hogy a közvetlen célok és eszközök válogatásában hatásosan és eredményesen tudott cselekedni, a végső célok kitűzésében azonban (...) fantaszta volt. (...) Mátyásnak rendkívüli volt és lehetett volna a jelentősége Magyarországon, mégpedig mint a nyugati típusú társadalomfejlődés előmozdítójának, aki a magyar társadalomfejlődésnek az európai nagy fejlődésről való teljes leszakadási folyamatát megállíthatta volna; ezek azonban inkább elveszett alkalmak, mintsem valóságos teljesítmények."

B. K. T.

GANCZER SÁNDOR (III. díj)

Érzések

1

Egy őszi éjszakán áttörve
Elmaszatolt vérnyomok között
Repült a fájdalom a város felett
„Itt mintha már jártam volna"
Gondolta
És leereszkedett

2

Sírva simítom le kínjaimat
Száguld az idő
Hallom neszezését
Csendes fehéren várom
Hétköznapiságom újjáéledését

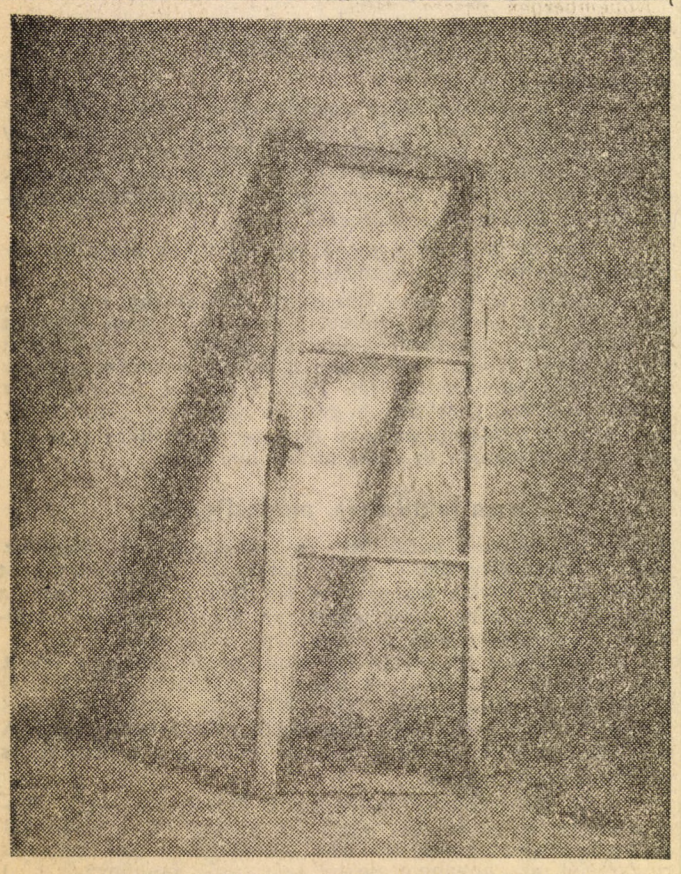

Czabán György I. díjas pályamunkája

Sebestyén István (III. díj)

Message in a bottle

Kezemet számra tapasztja valami
valami,
amit talán lerajzolok és palackba zárok,
hogy a tengerbe dobjam valahol
s valahol,
ahol partot ér, egyszer feltűnik valaki
valaki,
aki megtalálja és elviszi, hogy majd
valamikor,
amikor üzenetemet kiveszi —
visszaváltsa az üveget.

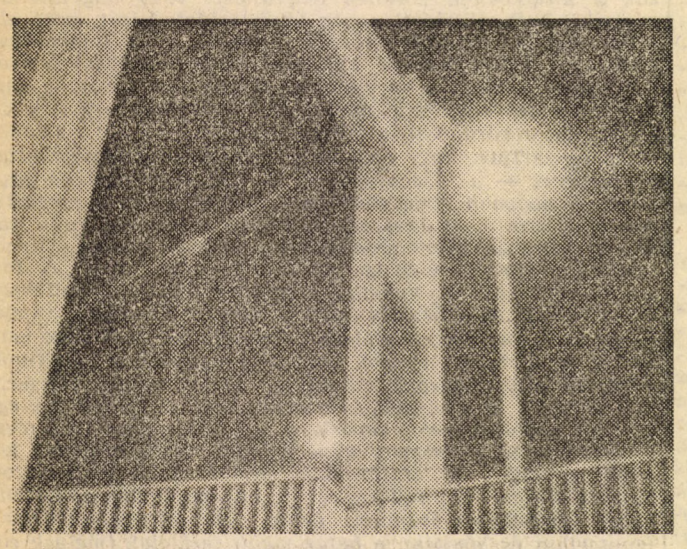

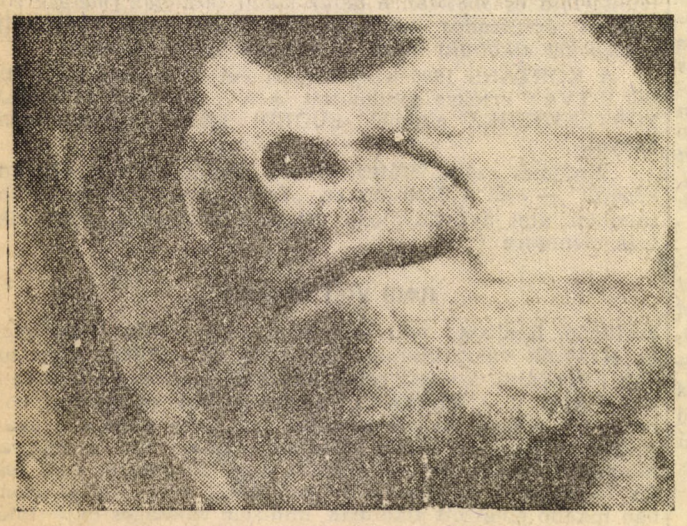

Ganczer Sándor I. díjas képei

Szerkesztőségünk és a KISZ-bizottság az elmúlt félévben irodalmi és fotópályázatot hirdetett. Összeállításunkat a díjnyertes alkotásokból válogattuk.

Szekeres Ágnes (II. díj)

Black and white

Megint itt van a felhő,
ki vagyok szolgáltatva léha akaratának.
Előbb testemet rabolja el
— nem tudom merre visz —
majd agyamat bénítja
— rám kényszerítve gondolatait —

A színek elvesztik jelentőségüket,
a világ fekete-fehér.
Igy minden sokkal tisztább.
Tisztább és érdekesebb.
Jó volna egyszer tényleg fekete-fehérben
látni mindent,
színvaknak lenni egy hétig.
Csak érezni a színeket.
Egy idő után szebbnek tűnnének, mint a
valóságban:
mint a bolond, kiről lepereg a Senkik
gúnya.
Ahogy egyedül ő Valaki,
egyedül én látnám a Színeket.
Tisztának és eredetinek.

— elszállt a felhő —

Csépai János (II. díj)

Az indíték

Részeg lehetett — morogta a területileg illetékes megbízott, amikor megérkezett ahhoz a fövenyes partszakaszhoz, ahol az európai hírű művésznek, Zének a hulláját a kora reggeli órákban megtalálták. Megírta a jelentését és a halottnál talált iratokkal együtt átadta a helyszínre érkező nyomozónak.

— Öngyilkosság — gondolta a százados, miközben átnézte az elmúlt időszak meteorológiai jelentéseit: szél utoljára két hete fújt a tó környékén.

— Kovács, nézzen utána az elhunyt életvitelének! — utasította beosztottját. — Meg kell találnunk az indítékot.

— Öngyilkosság? — kérdezte a százados pár óra múlva, miután elolvasta a boncolási jegyzőkönyvet: „A tüdőben nem találtunk vizet, a nyaki részen erős fojtogatás nyomai." Időközben Kovács is jelentette a rendezett anyagi és családi hátteret.

— Nézzenek utána, mikor és kivel látták utoljára Zé-t!

— Már megtörtént — jelentette Kovács. — Tegnap késő délután többen látták, amint barátjával, Dé-vel bérelt csónakba szállt és kieveztek a nyílt vízre. Dé-t előállítottuk.

— Hozzák be! — szólt a százados. Hangja híven tükrözte megdöbbenését. A két művész barátsága közismert volt. Legendák terjedtek arról, hogy az elmúlt negyven évben melyik, mikor és hogyan mentette meg a másik életét.

Dé egy nap alatt megöregedett. Szeme fénytelen, keze remeg, arca mint a viasz. A feltett kérdésekre összefüggéstelenül motyogott. Amikor a százados az iránt érdeklődött, hogy mi történt a csónakban, Dé felugrott, szeme kidülledt, szája kinyílt, de csak egy torz üvöltés hallatszott. Aztán összeesett. Eszméletlen volt még akkor is, amikor a hordágyra emelték.

Este volt, mire a százados hazaérkezett.

— Nehéz napod volt? — kérdezte a felesége, aki gyakorlott szemmel vette észre férje arcán a fáradtságot és a tanácstalanságot. A százados csak legyintett és fáradtan leült kedvenc karosszékébe. A televízióban valami színdarab kezdődött.

— Mi ez? — kérdezte az asszonytól.

— Örkény-darab a Pesti Színházból.

A százados bólintott. A fáradtság már lezárni készült szempilláit. Tulajdonképpen mindegy.

— „Jó reggelt kívánok. Kivisz a vízre, Volentik bácsi?" — hangzott a színész hangja a tv-ből.

A százados felriadt. Víz, csónak, már megint. Szeme, füle, minden idegszála a képernyőre tapadt. A fáradtság és feszültség feloldódott benne, az előző nap eseményeinek láncolata lassan összeállt.

Már nem a színdarabot látta. Szeme előtt egyre tisztábban rajzolódott ki a kép, amint a két barát, a két művész az alkonyati Balaton csendjében, távol a parttól, lassan, szertartásosan kilép a csónakból és megpróbál egy kicsit a vízen járni. És Zé-nek sikerült.!

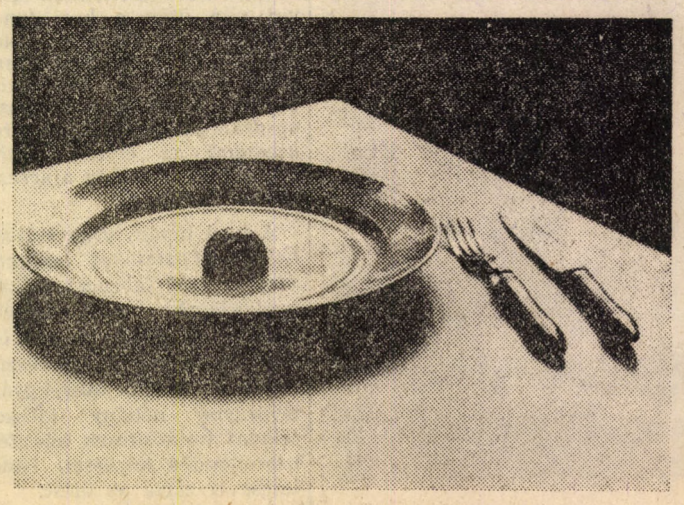

Czabán György I. díjas pályamunkája

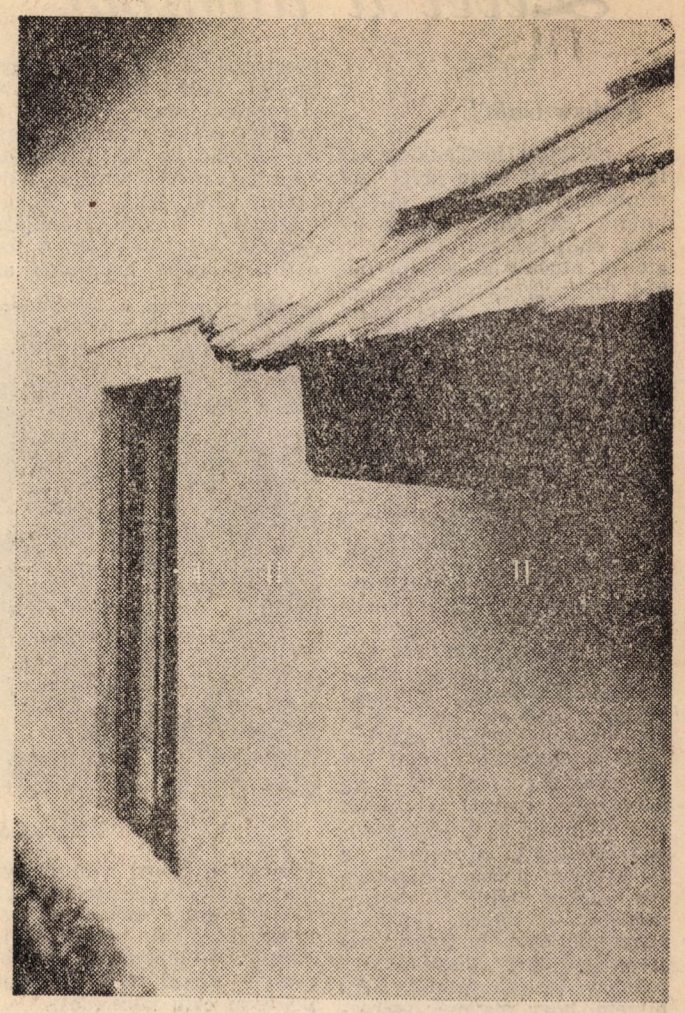

Czabán György I. díjas pályamunkája

Németh Gábor II. díjas munkáiból

Sass Ákos II. díjas

MKKE–BME tenisztalálkozó 6:3

(Folytatás az 1. oldalról)

A csapatok felállása a következő volt:

MKKE	BME
1. Nándori A. (Testnev. t.)	1. Niedermayer P. (Hő- és Rendszertechn. Int.)
2. Molnár I. (ECONOMIX)	2. Kaposvári Z. (Finommech.—Optika tanszék)
3. Hegedüs M. (MSZI)	3. Mosó I. (Ált. Anal. Kémia)
4. Bara Z. (Polgazd. t.)	4. Szabó I. (Hő- és Rendszerteechn. Int.)
5. Temesi J. (MSZI)	5. Ipsits I. (Automat. tanszék)
6. Tallós P. (MSZI)	6. Szabadits Ö. (Mech. Techn. Int.)
7. Forgó F. (MSZI)	7. Ripka G. (Elektrotechn. t.)
8. Bugnics R. (Népgazd. Terv. Int.)	8. Nagy I. (Elektrotechn. tanszék)
9. Puskás Cs. (MSZI)	9. Vajna Z. (Áramlástan tanszék)

A tervek szerint szabályos csapatbajnoki mérkőzést kellett játszanunk, mely hat egyes mérkőzésből és három páros mérkőzésből áll.

A dec. 27-i nap, amikorra a hat egyes mérkőzést terveztük, *nem indult a legszerencsésebben. Az MKKE csapatából Nándori A., Tallós P. és Temesi J. különböző okok miatt nem tudta vállalni a játékot.*

A BME csapata sem indult a legszerencsésebben. Niedermayer P. az egyesben nem tudott indulni, ugyanúgy távol maradt még Kaposvári és Mosó I. is. Nagyon sajnáljuk, mert velük sokkal színesebb lett volna ez a találkozó.

Szerencsére mindkét egyetemnek bő keret állt rendelkezésére a válogatáshoz, így mégis lejátszhattuk az egyes mérkőzéseket. Az egyes találkozók, az időrendi sorrendet véve alapul, a következőképpen alakultak:

1.	Forgó F.—Szabadits Ö.	6:2/0:6/4:6
2.	Puskás Cs.—Nagy I.	0:6/0:6
3.	Bara Z.—Szabó I.	6:3/6:0
4.	Hegedüs M.—Ipsits I.	7:6/3:6/6:4
5.	Molnár I.—Vajna Z.	6:1/6:1
6.	Bugnics R.—Ripka G.	2:0 (játék nélkül)

A páros találkozóra végre mindkét csapat rendezte sorait. Az MKKE-ből játékra jelentkezett Tallós P., a BME pedig elhozta Niedermayer P.-t, aki a Budapesti Építők OB I-es csapatának tagja.

A páros mérkőzések eredményei:

1.	Molnár, Hegedüs—Niedermayer, Ipsits	6:4/6:4
2.	Bara, Tallós—Szabadits, Nagy	6:7/5:7
3.	Forgó, Bugnics—Szabó, Ripka	6:3/6:0

Ezzel a két egyetem első hivatalos tenisztalálkozóját az MKKE csapata nyerte 6:3 arányban.

Végül *szeretnénk köszönetet mondani a BME csapatának* ezért a találkozóért. *Külön köszönettel tartozunk Ipsits Imrének és Ripka Gábornak,* akik végig jelentősen kivették részüket a találkozó megrendezéséből.

Az MKKE teniszszakosztálya

Egyetemi tanács

Az egyetemi tanács január 27-én a HM képviselőinek részvételével tárgyalta a hadi és katonai gazdaságtan alternatív blokkoktatási tapasztalatait és a soron következő feladatokról szóló beszámolót. Egyetértett az egyetemi hadigazdasági intézet létrehozásával és a fejlesztési feladatok kidolgozására létrehozandó munkabizottság megalakításával. (A következőkben engedélyezésért a Művelődési Minisztériumhoz kell fordulni.)

Ezt követően a testület a gazdasági igazgatóság munkáját tárgyalta. Az ülés Komlósi Jenő gazdasági főigazgató beszámolóját és a rektor által előterjesztett határozati javaslatokat elfogadta.

Az egyetemi tanács ezután megvitatta a jogász-közgazdász képzés beindításáról szóló előterjesztést, az agrármérnök-közgazdász szak tantervéről és a kiegészítő tanár C szak beindításáról szóló javaslatot.

Szó volt még az egyetem 1986. évi költségvetéséről. Végezetül Szigeti Endre szb-titkár beszámolt a pedagógus szakszervezet országos értekezletéről.

„...ha felül a lovára"

Ősz óta kb. húsz közgázos lovagol

— Gyerekek, nem tudtuk, hogy jöttök! Miért nem szóltatok? A lovak kint vannak a karámban — sajnálkozik Gábor az üres istállóban.

Úgy látszik, nem kapta meg üzenetünket, hogy kocsival néhányan hétközben is leugrunk. Csak szombatra vártak minket; ugyanis normális esetben ekkor érkezik a Kertészeti Egyetem buszával 40 diák. Aztán Gábor egyszer szólt, hétköznap is jöhetünk. A tarifa ugyanannyi: 50 Ft. Nevetségesen olcsó, hála Orosz Ferencnek, a testnevelés tanszék munkatársának, aki lovaglásunkat szervezte, kibulizta a Pesttől 60 km-re fekvő „tanyára". A tanya elnevezés persze nem helytálló, hiszen múltszázadi parasztházak stílusában épült háromcsillagos szálló, szaunával — nyáron uszodával, teniszpályával is — várja a vendégeket.

A lovaglás máshol általában 120-200 Ft-ba kerül óránként. Itt, Sarlóspusztán is jóval drágább ez a mulatság, csak mi „protekciósok" kaptunk kedvezményt. Ráadásul hétköznap még délután is lovagolhatunk 50 Ft-unkért.

— Nem baj — nyugtat meg minket Gábor — néhány lovat majd kivisztek a ménesbe. Aztán délutánra majd kitalálunk valamit!

Én Csibészt kapom. Hatalmas, fakó (sárgás színű) fiú, illetve herélt, hiszen a csődörök nagy részét kiherélik, nehogy megbolonduljanak a terepen. Kivezetjük a paripákat az istállóból. A ménes kb. 10 km-re van a lovasközponttól. Csendesen poroszkálunk, majd ügetünk. Közben egy vadnyúlcsapat fut át a szántóföldön az erdő felé. Már látjuk az istállókat, a ménest.

— Vágtáztatok már? — kérdezi Feri, a kísérőnk.

— Még nem, de szeretnénk kipróbálni!

— Hát akkor, aki akar, zárkózzon fel, a többiek viszont maradjanak le, nehogy „elvigyék" őket a lovak!

Feri elindul Csodáson. Mi utána. Élvezem a sebességet. Egy ideig legalábbis. Aztán hallom Feri kiabálását: „Fordítsd jobbra, mert a nádas felé megy!" Igyekszem is: bal combommal nyomon a ló oldalát, jobb kézzel húzom a kantárszárat. De Csibész vágtat balra tovább. Aztán kezdem sejteni, miért. A hevedert korábban nem jól, nem elég erősen húztam meg, a nyereg kifordul, s én vele együtt kezdek oldalra csúszni. Próbálom megállítani a lovat, de Csibészt biztos zavarja ez a szokatlan helyzet.

(— A lovak mindentől félnek: hótól, autóktól, szamaraktól, kutyáktól, fácánoktól — mondta egyszer Laci — de még egy falevél zizzenésétől is megijedhetnek!)

Rájövök: mi az egyetlen megoldás: ösztönösen kiveszem a kengyelből a lábam, s ugrok. Nincs is semmi baj, csak Csibész, hasa alatt a nyereggel, elvágtat. Látszik rajta, hogy élvezi a szabadságot.

— Nem volt „Lóról" vezényszó! — ugrat Feri. — A kantárt kár volt elengedned, azért mire visszatérünk, Csibész már biztosan hazatalál!

Igen, korábban kioktattak minket: ha valami „baleset" érne valakit, a kantárt soha ne engedje el! Ne féljünk, a ló rögtön megáll, és sohasem tapos rá senkire! A lovaglás semmivel sem veszélyesebb más sportágaknál, csak oda kell figyelni mindenre. Most hűlyeségemre ráfaragtam, mehetek gyalog. Még szerencse, hogy már csak pár száz méterre van a ménes. Odaérek, Jani bácsi mosolyogva magyaráz.

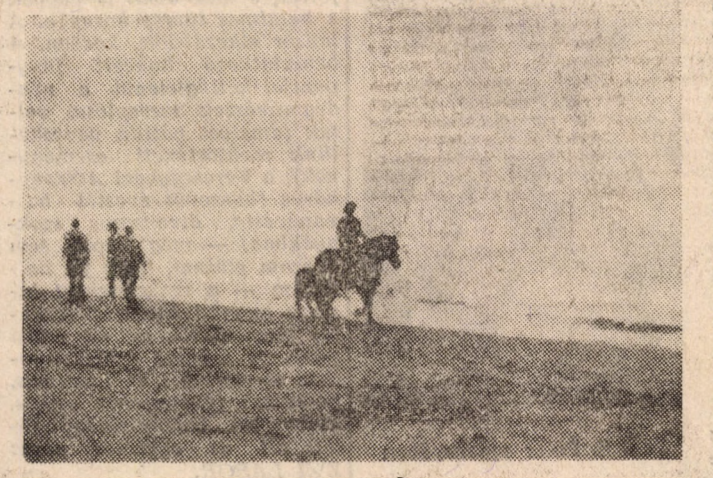

Fotó: Sass Ákos

— Mikor az istállóban meghúzod a hevedert, a ló teleszívja a tüdejét levegővel, egy kicsit megdagasztja magát, hogy ne szorítsa a szíj. Mikor elindulsz, újból meg kell húznod, aztán pár lépés után megint, s az első ügetés után újra. Különben póruljársz!

Közben megérkezik Pista is a lovaskocsival. Indulunk vissza. Mögöttünk Csodáson Feri poroszkál. Félúton egyszercsak feltűnik Jani bácsi is. Csodálattal vegyes irigykedéssel nézzük, ahogy fél kézzel vágtat Szárcsán, a gyönyörűszép pej kancán. Beér minket. „Tegyetek egy kis kitérőt a tanyára!" — kiált felénk.

A tanyánál a kutyák vicsorogva rontanak a lovaknak. A juhászok egy kiáltására aztán azonnal lekushadnak. A tanyán aznap kisbárányok születtek. Gondolom, néhány perce, hiszen még aranyos-tehetetlenül „lábadoznak". „Amíg itt vagyunk, tehettek néhány kört a lovakkal!" — mondja Jani bácsi. Gabi Szárcsára, én Csodásra ülök.

Korábban egyszer már „lovagoltam" Csodáson. Akkor életemben először ültem lovon karámban, előtte futószáraztam. Sarlóspusztán ugyanis fokozatosságra épülő, szigorú rendje van a tanításnak. A kezdők először körbe-körbe vezetett lovakon gyakorolnak, kezdenek ráérezni a ritmusra. Aztán már egyedül karámban — rossz idő esetén fedett helyen — lovagolhatnak. A haladók már terepre is mehetnek.

Novemberben persze mindenki életében először próbálkozott, így csapatunkban kisebb feszültség is keletkezett. Kevés ló alkalmas futószárazásra, így 8-an jutottunk egy pacira. Aztán egyre javult a hangulat, hiszen mind kevesebben szorultak futószárra, tehát egyre nőtt a lovaglási idő. Ma már mindenki karámban vagy terepen lovagolhat, illetve ez utóbbi télen nem mindig megy, hiszen fagyott a talaj.

Mikor „hótt" kezdő voltam, Csodás odament velem, ahová akart: két fa közé, a karám sarkába. A többiek jót is derültek rajtam. Most már változott a helyzet. A meccs — ki kényszeríti rá az akaratát a másikra — az én javamra dől el. Aztán egy idő után rájövök, hogy még túlbecsülöm képességeimet, hiszen egy szénakazal mellett akármit csinálhatok, nem segít; Csodás legelni kezd.

Újabb lovas érkezik a tanyára. A juhászok ki akarják próbálni tudását, nem szólnak azonnal a kutyákra. Szerencsétlen paripa összevissza ugrál, ágaskodik félelmében, de lovasa csak mosolyog nyergében. Szárcsa félősen odadugja fejét a nála sokkal magasabb Csodás nyakához.

Indulunk vissza. Mikor megérkezünk, megtudom, hogy Csibész még sehol. Aztán jön a hír; egy tanyánál befogták. Megnyugszom. Csibész értéke úgy 60-70 ezer forint lehet, egy nyereg ára pedig átlag 10 ezer forint. Az ebédig még van időnk. Feltűnik, hogy a lovászok mind csikósruhába öltöznek. Lovasparádé készül a fedett karámban!

Először Pista mutatja be tudását kettes fogattal, Miki következik négy gyönyörű fekete telivérrel, aztán Jani bácsi négy fehérrel. Bámulatos, hogy ilyen kis helyen, milyen ügyesen irányítják, forgatják a lovakat. Majd hátaslovakon nyereg nélkül vágtáznak más, régi ismerőseink. Lófektetés, ostorpattogtatás. Elégedett amerikai turisták. A lovászfiúk versenyeznek: két kör vágta egy-egy vízzel teli pohárral. Az nyer, akinek a legtöbb marad poharában. Szőrén ülik meg a lovat akkor is, amikor a következő számra kerül sor. A négy lovas közül csak az egyik fején van sapka. A többi üldözi, hogy elvegye tőle. Kattog a fényképezőgép. Mi is hüledezünk. Van még mit tanulni.

A műsor után fenségesen megebédelünk — 25 forintért. A délutáni lovaglás előtt mi is segítünk a lócsutakolásban. Aztán bevezetjük a paripákat a karámba. Kezdődik az iskola. Miki hangja pattog:

— Egyenesen ülj, húzd ki a derekad! Nyomd le a sarkad! Öklök lent, egymás mellett! Lovagoljátok ki a négy sarkot! Kengyelből!

Kivesszük a lábunkat a kengyelből. Tanügetés. Most még erősebben kell szorítani a lovak oldalát, oda kell(ene) tapadni a lovakhoz, hogy egygyé váljunk velük.

— Keressétek meg lábatokkal a kengyelt! De úgy, hogy ne nézzetek le!

Ez egy kicsit nehéz ügetés közben, de megvan. Aztán újra lépés, majd könnyű ügetés kengyellel, ismét tanügetés — és így tovább másfél órán át. A végén vágta. Kellemesen elfáradunk. Az első alkalom után még jobban fájt hátsó felem, most már alig.

Indulunk haza. Egy óra múlva megérkezünk Pestre. Kicsit furcsa a nagyváros egy más világ után. Áprilisig járhatunk Sarlóspusztára, aztán kezdődik az idegenforgalmi idény. De ősszel, akinek kedve szottyan hozzá, újra folytathatja, vagy elkezdheti, ha jelentkezik a testnevelés tanszéken!

Rózsa Iván

Az idegenség természetrajza

Különös (stílszerűen stange) fintora a hazai filmforgalmazásnak, hogy ezt a filmet „Florida, a paradicsom" címmel bocsátotta útjára. Mintha itt csak deheroizálásról lenne szó: „Nesztek! Ilyen a *ti* áhított Amerikátok — Florida, a paradicsom!" De gondolhatunk egyszerű nézőcsalogtásra is. Hiszen a fenti cím kapcsán legtöbbünknél beugranak Eddie sztereotípiái (pálmák, flamingók, bikinis lányok...) — és egyszeriben kíváncsiak leszünk. Vagy inkább a fordítók ötlegazdagságát kell dicsérnünk, kik hódolva a hazai divatnak, az István, a király, a János, a vitéz mintájára adhatták e címet? (A fenti indokok közül talán az első — egyébként téves — megoldás látszik a legvalószínűbbnek.)

De akárhogy is legyen, most már mindegy: a filmet megnézve, a cím idegenül cseng fülünkben. Ez pedig paradox módon Jarmusch filmjének (Stranger than Paradise) más értelmezésére utal.

Mindenekelőtt el kell vonatkoztatnunk a film — számunkra pikáns — magyar vonatkozásaitól. Ugyanis elsősorban nem a magyar kolónia lepusztult, szegényes életének üres mindennapjairól van szó itt, nemcsak az Európából, illetve Kelet-Európából értelmezhető illúziók semmissé tételéről, az „Új Világ" másik arcának dokumentarista részletezettségű bemutatásáról. Inkább az üresség, az illúvésztésről magáról. A konkrét szituáció, környezet ennek a lélekállapotnak — egy lehetséges életformának — filmi megfelelője, vagy ha úgy tetszik, megfelelő filmi közege. Egy olyan közeg, melyen keresztül élesebben rajzolhatók fel ennek az érzésnek a variációi.

Ezért szerencsés a disszidens magyar lány megérkezésével indítani a filmet, az ő „beilleszkedése" kapcsán fedezni fel *ezt* az Új Világot.

Ha egyáltalán van még itt felfedezni (megismerni) való Hiszen Jarmusch filmje éppen azt akarja példázni, hogy az idegenség, az ismeretlenség (nem idevalósi lét) állapota általánosítható, mindannyiunkra vonatkoztatható kategória. Sőt van olyan eset is, ami maradandó, ami az élet velejárója Vagy másképp: nem ismerhetjük meg Amerikát, ezért nem lehetünk „igazi" amerikaiak sem. Mindig idegenek maradunk. (Hiszen kérdéses az is, hogy létezik-e egyáltalán az „Új Világ"?) A rendkívül visszafogott képsorok, jelenetek ezt a tételt járják körbe, olyannyira egyszerűsítve az amúgy is profán, mindennapi cselekvéseket hogy azok így kihangsúlyozódva, a film fanyar humorát adják.

Ez a félig humor vagy antihumor világít rá — a film egyik nagy értékeként — a hősök és az őket körülvevő világ abszurditására. Nevethetünk itt sok mindenen: Willie felismerhetetlen tv-ebédjétől a napszemüveg ötletéig, Eddie félénk-buta kérdéseitől Éva unott szókimondásán át Lotte néni „kétnyelvű" magabiztonságáig. Mindez éppúgy távol esik azonban a klasszikus humortól (hisz itt a vicc el nem mesélése a vicc), mint ahogy a hősök is messze vannak az „amerikai hősöktől", életlehetőségeik pedig az „amerikai álomtól".

Ez az Amerika furcsa, kiismerhetetlen terep, ahol a civilizáció kiüresedett panelei az éltető erők, ahol a formájukká, funkciójukká lefokozott dolgok és a kicsontozódott képzetek adják meg az élet dinamikáját. De ez nem egy monoton működésű gépezet, itt nemcsak a minden ugyanolyan igazsága érvényes, hanem a fatális véletleneké is.

— Rosszul érzem magam itt — mondja a gyorsbüfében Éva a két barátnak. Rosszul érezzük magunkat itt — mondják, szuggerálják a szereplők fintorai, mozdulatai, unatkozó-kiábrándult arckifejezései. El kell utazni, itt kell hagyni ezt a helyet! — hangzik a kézenfekvő válasz. Willie-ék is útnak indulnak — hiába. Sehol sem jobb, még az Éden sem hoz feloldozást. Elindulnak, keresztül Amerikán, de nem a nagy élmények bősz habzsolóiként, mint a Szelíd motorosok. (A kiábrándultság, amire ott csak a film végén döbbennek rá a hősök, itt alapélmény.)

Hiába minden erőfeszítés, hisz igaziból nem aszerint lehetünk idegenek vagy otthoniak, hogy hol vagyunk, milyen nyelven beszélünk. Az érzés valójában belülről, a lelkünkből fakad.

Így Éva megérkezése sem igazi megérkezés, „idegensége" sem európaiságából adódik. Mint ahogy Willie sem egyszerűen „molnárbélasága" miatt érzi kényelmetlenül magát, és Eddie sem csupán Cleveland-et és Floridát nem ismeri. Közülük — paradox módon — az „amerikai életbe" beilleszkedni nem tudó, inkább magyarul, mint angolul beszélő, kicsit szenilis Lotte néni érzi leginkább *otthon* magát. Ő az, aki nem kíván elmenni sehová, hiszen „jól van itt": megelégedett mosollyal ül le nap mint nap a tv elé.

A két barát, Willie és Eddie szegényes, apró örömöket nyújtó foglalatosságokkal (a közkedvelt lóverseny, kártyázás és céltalan lötyögés) csapják agyon az időt. Velük szemben Éva az, akinek unatkozó arckifejezése, közönyös mozdulatai mögött leginkább érezhető az elégedetlenség. Nem lepődik meg semmin, már az első pillanattól fogva unottan viszonyul az „itteni" világhoz. Gyorsan, pompásan „beilleszkedik". De fenntartásait végig megőrzi (idegen tud maradni), ezt az Amerikát sem fogadja el, itt sincs otthon, innen is elkívánkozik. Nyugtalanabb, mint Eddie és Willie. A legelső lehetőségre (véletlenül nagy pénzhez jut) *reflexszerűen* menekül. Elutazni, csak oda ne, ahol már voltunk! — lebeg a szeme előtt.

Jarmusch könyörtelen, expresszív-mikrorealista eszközökkel írja le ezt a körbeforgó hely- és önkeresést. A mesterkéltség legcsekélyebb jele nélkül minden egyes filmkocka tudatos, összefogott kidolgozására törekszik. Itt minden dolog több önmagánál. A szereplők és a köréjük szerveződő tárgyak viszonya nem egyszerűsíthető le a szobabelsők, utcaképek, terepek konkrét leírására. Ennél többről van szó. Nem dokumentálásról — ez csupán másodrendű —, hanem olyan jelentéssel bíró térszerkezetek fényképezéséről, melyek egymásba kapcsolódva az idegenség természetrajzát adják. Jarmusch képes a filmbeli tárgyakat saját világába integrálva saját képére formálni. Már önmagában ez a tény is furcsa és idegen számunkra. Régen elszoktunk már a tái, a környezet szubjektív látásmódjától, és a filmeket dekódoló vizuális „rejtvényfejtésről".

Jarmusch azonban volt olyan merész újító, és bátran visszatért a mozi ősforrásaihoz (a klasszikus expresszionista némafilmek és az 50-es, 60-as évek realista, szimbolista törekvéseinek „képrendszeréhez"). Fekete-fehér nyersanyagon, egyszerű elemekből képes volt kristálytiszta szerkezetű alkotást létrehozni. Összegzést, mely mérleget von és biztat is egy kicsit. Hisz lehetnek még véletlenek, bárkit érhet még meglepetés. Nincs itt disszonáns elem: a filmben a szereplők dialógusai, mozgásai éppúgy komponáltak és éppúgy egyenrangú hatóelemek, mint a kép vagy a zene. Jarmuschnak sikerült mindezt egybeötvözni, és ezáltal kozmikus erővel szólni az integránsan bennünk élő, minket körülvevő különös ismeretlen világról. Hiszen te is ott állhatsz a tó partján a hóforgetegben.

Tóth István János

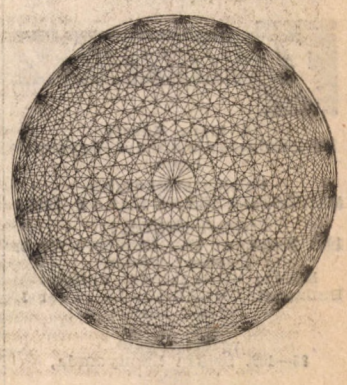

Horváth Piroska különdíjas pályamunkáiból

10 éves a Neoprimitív

Egy fatális Neoprimitív-kép

Jobbágy Gyula Torontóból is megérkezett a szuperkoncertre

Föld S. Péter egoernyőben

Nagy Gyula gitárszólója és szemüvegkettőse

Ifj. dr. Szentirmay László ütő- és üvöltő szekció

PANORÁMA KLUB SUGÁR-HATÁSSAL

Egyetemünkön sok jó klub működik, de egyik sem foglalkozik a világpolitikával. Ez indokolta, hogy az ilyen kérdések iránt érdeklődők számára egy új klub alakuljon. Így született meg a PANORÁMA KLUB, a Ráday Klub és a Kőrösi Csoma Sándor KISZ-alapszervezet közös szervezésében.

Bemutatkozó rendezvényére december 9-én 18 órától került sor a Ráday kollégiumban, ahol Sugár András, a Magyar Televíziótól tartott külpolitikai fórumot.

Előkerült a világpolitika jónéhány aktuális kérdőjele, és Sugár András igyekezett lényegre törően, ugyanakkor érdekesen és szórakoztatóan megválaszolni a feltett kérdéseket.

A közönség megszavazta a bizalmat az új klubnak, különösen az elsősök érdeklődtek nagy számban.

A PANORÁMA KLUB a következő félévben is tervez hasonló rendezvényeket, ahol szívesen látjuk az érdeklődőket.

Franyó

Repülőrajt

— Menjünk a PeCsába! — invitáltam ismerősömet. — Miért, kik játszanak? — kérdi. — Mondom. — Hát azok meg kik? Sose hallottam róluk.

Hát tény, hogy én is csak egyszer, az a nóta viszont felejthetetlen volt. Mindenesetre bizalmat szavaztam nekik. Negyed óra sorban állás, 48 forint, s már benn is vagyok a hatalmas tömeg közepén. A műsor elkezdődött, közben. A bemutatkozó koncert fénypontjai kétségtelenül a vendégművészek szereplései voltak (amelyet bátran nevezhetünk rocktörténeti eseménynek): a Veresegyházi Asszonykórus (huszonöt évestől hatvanévesig, övensoros szoknyákban) — még most sem akarom elhinni, hogy jól hallottam — a rockzenekart kísérve angolul énekelt! A hatás elementáris, az est óriási siker. A színpad mögötti fekete drapérián, a hatalmas, hosszanti fekete-fehér csíkos, emberfülű bagolyjelvény fölött ott az együttes neve: Z'ZI LABOR.

A látvány és a hangzás egyaránt lenyűgöző. Az első, ami a szemet megfogja, az az összetéveszthetetlenre redukált image: a színpadon minden fekete-fehér (ez egyébként egy dal címe is). Fekete-fehérek a hangszerek, a kabala-bagoly, a díszlet, a ruhák — minden. A zene szintén rendkívül jellegzetes, és a hazai mezőnyben senkihez nem hasonlítható — új hangzás, ahogy a jegyhez mellékelt szórólap hirdeti. Két perc után érezni, hogy a zenészek profik (harminc körülinek látszanak, mint a koncert után hallottam, a nyugati szórakoztatóiparban játszottak eddig), nyoma sincs a bemutatkozó koncertekre jellemző bizonytalanságnak, a zene precízen kidolgozott, nagylemezre érett. Laikus szemmel is látszik, hogy a hangszerek a csúcstechnikát képviselik, a három-négy szintetizátor és a (szakkifejezés híján) elektronikus dob adja meg az alaphangját az igen feszes, s a hangfalakból kristálytisztán lüktető zenének, de hogy mégsem „embertelen" gépzene születik, az a megszólaló gitároknak, tangóharmonikának, nagybőgőnek, hegedűnek, fuvolának, rézfúvósoknak — s mindenekelőtt a csodálatosan tisztán zengő szaxofonnak köszönhető. Az együttes hat tagja megejtő természetességgel váltogatja a hangszereket és a „posztokat", a dobos például időnként helyet cserél az énekessel, és ő énekel, amaz pedig beül a dobok mögé. Mindegyiknek jó hangja van, így szépen szól a vokál, négyen pedig szólót is énekelnek — számomra leginkább a dobos hangja tetszett.

A szövegek közös vonása, hogy kerülnek minden közhelyes, triviális fordulatot, a dalokban mindig van valami csavar, valami meglepő. Uralkodó a groteszk, ironikus hang („jó, hogy törvényünk haladó, megszűnt a progresszív hal adó" / halpiacos moraj / „Engem ne sirass már, faképnél vagyok látod." / faképnél történő hagyás), de nem idegen tőlük a lírai, sőt patetikus szöveg sem („Szárnyak nélkül élünk, lehajlik a fű, ahova lépünk. Lassú lábainkon meddig érünk veszélyes, vascsapdákon át?!" / szárnyatlan madár / „Éveken át a szerelem éltet, arcom helyén fölszántott föld" / boldog békeidők).

Gyanítom, hogy az első nagylemezre nem kell sokáig várni. A szórólap ezúttal aligha túlzott: 1986 meglepetése: a Z'ZI LABOR!

Zsubori Ervin

Kis jellemértelmező

Gondolom, a legtöbb, e tanévben végző hallgató már értesült az öt(!) példányban elkészítendő jellemzésekről, melyeket elhagyván öreg egyetemünk falait, kis batyunkban viszünk abba a híres nagybetűsbe. Nem kis fejtörést jelenthet a közösségek, KISZ-alapszervek számára ezek szabatos megfogalmazása, a sértődések elkerülése. Mindannyiunknak szánom segítségül (azaz inkább elrettentésül) alábbi kis gyűjteményemet:

Szőrszálhasogató
Elmélyülten tanulmányozó típus.

Dekoncentrált
Érdeklődési köre széles.

Kampányszerűen tanul
Teherbíró.

Döntésképtelen
Több oldalas szemlélet híve, döntéseit előkészíti.

Izgága
Innovatív, ihletett alkatú.

Flegma
Kellően higgadt.

Kötekedő
Vitakészsége fejlett.

Erőszakos
Határozott fellépésű.

Lusta
Feladatait megfontoltan végzi.

Nagyszájú
Véleményét sosem rejti véka alá.

Kocsmázik
Közösségi szellemű.

Passzív
Nem tolakszik az előtérbe.

Szürke kis veréb
Távol áll tőle a feltűnősködés, a divat-szélkakasság.

Önző
Tisztában van az érdekviszonyokkal.

Nőfaló
Kapcsolatteremtő képessége fejlett.

Reakciós
Kritikus szellemű.

Röhejes
Derűs személyiség.

A lehetőségek, úgy vélem, korlátlanok. Mindenkinek hasonló csűrést-csavarást kíván:

Kolozsvári Zoltán

KÖTÉLEN

Azt álmodtam, hogy két macska voltam és játszottam egymással.
(Karinthy)

Éppen az egyetemről baktattam haza, akkor fogalmazódott meg legújabb cikkem frappáns címe: „A pártbizottság ülése", amikor összefutottam régi jó cimborámmal, hogy azután a Vámházba beugorva — persze csak a nagy hidegre való tekintettel — egy-két felessel melegítsük fel jeges szívünket. Régi jó cimborám nem osztotta lelkesedésemet az imént vázolt frappáns cím iránt, ezért egy újabb javaslat előterjesztéséig koccintottunk egyet a múzsákra is. Nem akart hinni a szemének — de, ami ennél is több: nekem sem —, amikor megmutattam az egyik pohár alján a kis kötéltáncosnőt. Pont olyan volt, mint Gerard Philipe-é a „Királylány a feleségem"-ben, de érthető módon, azóta egy kissé lerobbant. Fenekén már nem feszült annyira a tüllszoknyácska, a sok strapától lábszárán kirajzolódott a visszér, és bizony arcán is megszaparodott a jótékony smink. Éppen a következő rundot hozta ki a harcsabajszú pincér — akinek a karján két sellő közé „szeretlek Pisti" felirat volt tetoválva —, amikor a stampedli mélyéről borízű hangján megszólított bennünket a balerina.

— Hé, szépfiúk! — mondta, és megpróbált az üveg peremén felkapaszkodni. — Bár egyikőtök sem az a kiköpött szőke herceg, de úgy átfűtötte testemet-lelkemet a szeretet iránt atok — éppen a pohárka szélére ült ki és pihegve hozzátete: —, persze csak amolyan anyai szeretet ez, félre ne értsétek! De mostanában én is olyan egyedül vagyok, kis pofáim, hukk — nyelt el csendesen egy diszkrét csuklást — tudjátok, arra gondoltam, persze pusztán haveri alapon, hogy kérjetek tőlem bármit, isten úgyse, én teljesítem nektek. — mondta és fájdalmas arccal masszírozta bal bokáját, miközben másik kezével gondosan vigyázott, hogy tüllszoknyáját elrendezgesse.

— Talán... — mondtam sietve, nehogy meggondolja magát — talán két adag gesztenyepürét, ha kaphatnánk — mondtam, ugyanis nagyon szeretem a gesztenyepürét —, de — tettem hozzá szintén sietve — ha lehet, nagy adagot! — mondtam és rögtön arra gondoltam, hogy ez utóbbi fél mondat nem volt valami nagystílű, de az ember bizonyos helyzetekben tudjon lemondani vele született eleganciájáról.

— Kis bohóim! — kacagott a kötéltáncosnő — mindig csak azt a kis pocitokat tömnétek, mi? meg a lányok után caplatnátok, mi? kis huncutkáim, hogy eszem azt a csöpp kis zúzátokat! Neem, nem. Kérjetek inkább valami kevésbé megfoghatót, valamit, amit nem lehet megvenni, valamit, amire nagyon vágytok. De, kis marháim, aztán csak semmi szex, itt éltesebb korú hölgyek is vannak! — kacagta, és alig félreérthetően kacsintott egyet régi jó cimborám felé.

— Tudod, ... én mindig arra vágytam — vágtam rá rövid gondolkodás után, mielőtt régi jó cimborám egy hangot is kiadhatott volna — ... szóval, azt szerettem volna, hogy az emberek legalább azt elhiggyék, hogy amit mondok, azt komolyan is gondolom. Hogy úgy tudjak írni: elhiggyék nekem; hogy meggyőzzem őket, hogy megértsenek ... és félek,

... ez eddig még... sohasem, érted, sohasem sikerült...

— Nem érzed magad kissé keresettnek? — kérdezte kajánul. Megvillant a szemem. — Na de ... — próbáltam tiltakozni, de a balerina kinyújtotta felém a karját. Megfogtam: finom, lágy keze volt, és elkezdett húzni be, befelé a pohárba. Szép lassan lecsúsztunk az üvegfalon, felálltunk a feszesre húzott drótkötélre, nyakamba vettem a négyméteres balanszrudat, majd a kötéltáncosnő korát meghazudtoló ügyességgel vállamra szökkent. Lassan, meg-megtorpanva, olykor meginogva, egyensúlyozva visszafojtott lélegzettel figyelő régi jó cimborám aggódó pillantásitól kísérve, nyakamban a mesterkélten mosolygó balerinával elindultam a kötélen...

M. M.

OKTATÓINK ÍRJÁK

Könyvújdonságaink

PETŐ IVÁN—SZAKÁCS SÁNDOR A hazai gazdaság négy évtizedének története 1945—1985 I. (Az újjáépítés és a tervutasításos irányítás időszaka): A kétkötetes monográfia a magyar gazdaság második világháborút követő négy évtizedét foglalja össze. A levéltári dokumentumok, a korabeli szakirodalom, valamint hatalmas statisztikai adatbázis alapján megírt mű igen árnyalt képet ad a gazdaság reálfolyamatairól, működésének mechanizmusairól, a gazdaságpolitika alakulásáról, a gazdasági változások társadalmi hatásairól.

A szerzők bemutatják a háború utáni új hatalmi rend történelmi jelentőségű intézkedéseit. A tervgazdálkodás rendszerének leírásán keresztül megismerkedhet az olvasó az utasításos irányítás időszakának gazdaságtörténetével. A szerzők a három-, illetve az ötéves tervek részletes elemzésével hű képet adnak az ötvenes évek kiemelt célokra összpontosító erőltetett iparfejlesztési politikájáról, annak gazdasági és társadalmi következményeiről, majd a 60-as évek iparosítási politikájáról, s — ezekkel párhuzamosan — a mezőgazdaság kollektivizálásának, a nagyüzemi rendszer megszilárdításának társadalomszerkezetet formáló folyamatáról. Megismertetnek továbbá a magyar gazdaság a nemzetközi munkamegosztásba való bekapcsolásának történetével, ezen belül a KGST-stratégia magyar gazdaságpolitikára gyakorolt hatására.

A mű nyomon követi a közgazdasági gondolkodás változásait, visszanyúlva egészen az ötvenes évek első felében született reformelképzelésekhez.

1986-ban jelenik meg az 1968—1985-ig terjedő korszakot elemző II. kötet. A közvetett irányítás időszaka alcímmel.

KONCZ KATALIN Nők és férfiak (hiedelmek, tények): sokakban és gyakran felmerül a dilemma, hogy vajon létezik-e nőkérdés egyáltalán, s vajon csak nőkérdés létezik-e a kétnemű társadalomban. A nőkérdésként megfogalmazott problémák nem férfiproblémák-e is egyúttal, s a férfiak nem szenvednek-e a nőemancipáció rájuk nézve hátrányos következményeitől?

A kötet szerzői azt vallják, hogy amikor a nőkről beszélünk, akkor a férfiakról is beszélünk. A kétnemű társadalom munkamegosztási viszonyainak alakulása mindkét nem helyzetét érinti, annak minden lényeges ugrópontján megvonható férfiak és nők nyereségeinek és veszteségeinek mérlege. A kötet tanulmányaiban a nőkérdések hátterében minduntalan ott felesel az emberiség másik fele, a férfi. Biológusok, orvosok, szociológusok és közgazdászok elemzik, hogy miben és miért különbözik egymástól nő és férfi, s rámutatnak, hogy a munkamegosztás változásának sodrásában felismert és kevésbé felismert konfliktusokkal küzd a kétnemű ember nő- és férfitagjai egyaránt.

A tanulmányok következtetései egybecsengenek: férfi és nő egymásra utaltak, magatartásukat biológiai és társadalmi tényezők alakítják. A biológiai különbségek kihasználása, az emberi képességek jobb hasznosítását segíti, a biológiai és a társadalmi mechanizmusok kölcsönös összefüggéseinek ismerete, fontos mind az egyéni és a családi kapcsolatok javítása, a szocializáló zavarainak kiküszöbölése, mind pedig a munkaerő hatékony felhasználása szempontjából.

Glossza(heverő)

A glossza az újságban hever, csak elő kell fizetni rá. És gondosan átnézni, mert nem mindig könnyű észrevenni.

Nem dicsekvésből mondom, de előfizetünk a Nők Lapjára. Mint minden rendes folyóiratnak, hetilapnak, a Nők Lapjának is régi hagyománya, hogy az új év első számában, a középső, kivehető oldalon egy naptárral örvendezteti meg olvasóit. Így volt ez idén is, gyönyörű, étvágygerjesztő ételfotók (ököruszályleves, tavaszi paráděleves, szűzsült hálóban, sertéscsülök pékné módra stb.) alatt, citromsárga alapon fekete (illetve piros) betűkkel a napok és névnapok — hónapok szerint oszlopba gyűjtve. Nem szoktam kirakni ezeket a naptárakat a falra, a fontosabb névnapokat meg fejből is tudom, ezért csak futólag pillantottam az április feliratú oszlop aljára, ahol a névnapom... nem volt található! Eltévesztettem volna a hónapot? Nem, ez a negyedik oszlop, április, amelyből 26-át, Ervin napját egyszerűen törölték! Egy pillanatra átvillant az agyamon, hogy esetleg írtam valami becsmérlő cikket a Nők Lapjáról, és személyes bosszúról van szó, de nem találtam ilyet az emlékeim között. Így valószínűleg csak nyomdahiba történt. Hm, micsoda pech! Mert ha a fél tucat Máriából egy elkallódik, vagy ne adj' isten, a Cirill, Özséb vagy a Ludovika névnapot lehagyják, akkor (elnézést a kivételektől) a kutya se veszi észre a dolgot. De az Ervin!

Most mindenesetre azon szurkolok, hogy a barátaim ne mind a Nők Lapját járassák, mert akkor fújhatom az idei névnapi ajándékaimat!

Zsubori Ervin

KÖZGAZDÁSZ

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja
Felelős szerkesztő: FARKASINSZKYNÉ HALAY EDIT
Szerkesztőség: 1093 Budapest IX., Dimitrov tér 8. Telefon: 174-548.
Kiadó: Hírlapkiadó Vállalat Budapest, VIII., Blaha Lujza tér 3.
Felelős kiadó: TILL IMRE vezérigazgató
86—429. Szikra Lapnyomda, Budapest
Felelős vezető: CSÜNDES ZOLTÁN vezérigazgató